

GHIDUL PENTRU ACTIVITATEA COMITETELOR ELECTORALE

1. COMPETENȚA ȘI COMPONENTA ORGANELOR PENTRU DESFĂȘURAREA ALEGERILOR

1.1. ALEGERILE PENTRU DEPUTAȚII ADUNĂRII NAȚIONALE ȘI ALEGERILE PENTRU PREȘEDINTELE REPUBLICII

Legea privind alegerea deputaților și Legea privind alegerea Președintelui Republicii, ca organe pentru desfășurarea alegerilor pentru deputați, respectiv alegerilor pentru Președintele Republicii (în continuare: alegeri republicane), au definit:

1. **Comisia Electorală Republicană (CER)**
2. **Comisiile electorale locale**
3. **Comitetele electorale**

COMISIA ELECTORALĂ REPUBLICANĂ

CER este competentă pentru desfășurarea legală a alegerilor în conformitate cu legea.

CER are componență ***permanentă și extinsă***.

Componența permanentă a CER care desfășoară alegerile republicane decretate pentru 3 aprilie 2022, este extinsă, în conformitate cu legile electorale, cu încă șase membri și șase membri loțiitori, pe care i-a propus președintele Adunării Naționale, astfel că, în momentul de față, componența permanentă a CER este constituită din președinte, loțiitor de președinte, 22 membri și 22 membri loțiitori, secretar și loțiitor de secretar CER, precum și doi participanți responsabili pentru activități statistice.

În timpul alegerilor republicane, care vor avea loc pe 3 aprilie 2022, CER lucrează în ***componență extinsă***, care, conform Legii, este constituită din componență permanentă și membri și membri loțiitori desemnați la propunerea depunătorilor listelor electorale proclamate ale candidaților pentru deputați și a propunătorilor candidaților proclamați pentru Președintele Republicii.

COMISIA ELECTORALĂ LOCALĂ

Comisiile electorale locale, în sensul Legii privind alegerea deputaților, sunt:

- comisiile electorale comunale
- comisiile electorale orășenești
- comisiile electorale ale comunelor municipale ale Orașului

Belgrad

Comisiile electorale locale îndeplinesc, în general, activitățile desfășurate la alegerile precedente de către organismele de lucru constituite de Comisia Electorală Republicană pentru necesitățile desfășurării alegerilor parlamentare și prezidențiale.

Conform noii Legi privind alegerile locale, numărul membrilor componenței permanente a comisiei electorale locale depinde de mărimea unității autoguvernării locale pentru care se desemnează, astfel că comisia electorală locală în componență permanentă este constituită din:

- președinte, șase membri, locțiitor de președinte și șase membri locțiitori în unitatea autoguvernării locale care are cel mult 50.000 de alegători înscriși
- președinte, opt membri, locțiitor de președinte și opt membri locțiitori în unitatea autoguvernării locale care are cel mult 100.000 de alegători înscriși
- președinte, zece membri, locțiitor de președinte și zece membri locțiitori în circumscripția autoguvernării locale care are cel mult 500.000 de alegători înscriși
- președinte, 12 membri, locțiitor de președinte și 12 membri locțiitori în unitatea autoguvernării locale care are peste 500.000 de alegători înscriși

Componența permanentă a comisiilor electorale locale pentru alegerile republicane decretate pentru 3 aprilie 2022 este extinsă, în conformitate cu legile electorale, cu câte un membru și membru locțiitor, desemnați de CER la propunerea președintelui Adunării Naționale.

În timpul alegerilor, comisiile electorale locale lucrează în componență extinsă, care, conform Legii, precum și CER, o constituie componența permanentă și membrii și membrii locțiitori desemnați la propunerea depunătorilor listelor electorale proclamate ale candidaților pentru deputați și propunătorilor candidaților proclamați pentru Președintele Republicii.

Atribuțiile comisiei electorale locale în desfășurarea alegerilor republicane sunt următoarele:

- organizează pregătirea tehnică pentru alegeri
- desemnează, revocă și constată încetarea funcției membrilor și membrilor loțiitori ai organelor pentru desfășurarea alegerilor
- stabilește secțiile de votare
- hotărăște cu privire la cererile de anulare a votului la secția de votare din cauza neregulilor în timpul desfășurării votării
- primește materialul electoral de la CER și îl predă comitetelor electorale
- preia materialul electoral de la comitetele electorale după încheierea votării
- oferă sprijin comitetelor electorale cu prilejul desfășurării votării
- informează CER cu privire la desfășurarea votării
- adoptă raportul cumulativ cu privire la rezultatele votării la secțiile de votare care se află în raza sa teritorială
- desfășoară alte activități în conformitate cu Legea privind alegerea deputaților și actele CER.

COMITETELE ELECTORALE

COMITETELE ELECTORALE:

- preiau materialul electoral de la comisiile electorale locale înainte de votare
- pregătesc secția de votare pentru începerea votării și amenajează secția de votare și localul de votare
- efectuează operațiunile de votare la secția de votare
- efectuează operațiunile de votare în afara secției de votare
- asigură corectitudinea și secretul votării
- mențin ordinea la secția de votare
- stabilesc rezultatele votării la secția de votare
- după votare, predau materialul electoral comisiei electorale locale

Comitetele electorale au componență permanentă și extinsă.

Componența permanentă a comitetului electoral o desemnează comisia electorală locală la propunerea grupurilor de deputați și o constituie președintele, doi membri și locțiitorii lor.

Componența permanentă a comitetelor electorale care va desfășura alegerile republicane din 3 aprilie 2022 este extinsă, în conformitate cu Legea privind alegerea deputaților, cu câte un membru și membru locțiitor desemnați de CER la propunerea președintelui Adunării Naționale.

Comitetul electoral în componență extinsă îl constituie componența permanentă și membrii și membrii locțiitori desemnați la propunerea depunătorilor listelor electorale proclamate și propunătorilor candidaților proclamați pentru Președintele Republicii.

Prezentare grafică a organelor pentru desfășurarea alegerilor pentru deputați și alegerilor pentru Președintele Republicii, care vor avea loc pe 3 aprilie 2022, în componență extinsă

COMISIA ELECTORALĂ REPUBLICANĂ

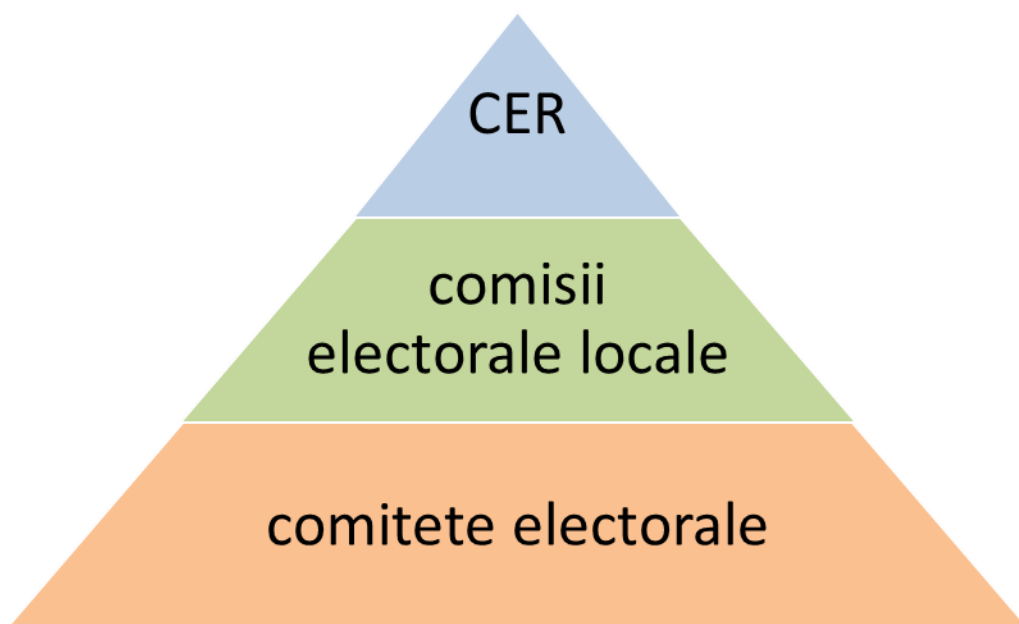
- președinte
- locțiitor de președinte
- 22 membri
- 22 membri locțiitori
- doi participanți însărcinați pentru operațiuni statistice
- secretar
- locțiitor de secretar
- membri și membri locțiitori – desemnați la propunerea depunătorilor listelor electorale proclamate
- membri și membri locțiitori – desemnați la propunerea propunătorilor candidaților proclamați pentru Președintele Republicii

COMISIILE ELECTORALE LOCALE

- președinte
- locțiitor de președinte
- membri
- membri locțiitori
- membri și membri locțiitori – desemnați la propunerea depunătorilor listelor electorale proclamate
- membri și membri locțiitori – desemnați la propunerea propunătorilor candidaților proclamați pentru Președintele Republicii

COMITETELE ELECTORALE

- președinte
- locțiitor de președinte
- trei membri în componență permanentă
- trei membri locțiitori în componență permanentă
- membri și membri locțiitori – desemnați la propunerea depunătorilor listelor electorale proclamate
- membri și membri locțiitori – desemnați la propunerea propunătorilor candidaților proclamați pentru Președintele Republicii

Prezentare piramidală a organelor pentru desfășurarea alegerilor

1.2. ALEGERILE PENTRU DEPUTAȚII ADUNĂRII UNITĂȚILOR AUTOGUVERNĂRII LOCALE

Pe data de 3 aprilie, în 14 orașe și comune, inclusiv comuna municipală Sevojno din orașul Užice, pe lângă alegerile republicane, vor avea loc și alegerile pentru deputații adunărilor locale (alegeri locale).

Prin Legea privind alegerile locale, ca organe pentru desfășurarea alegerilor locale, sunt definite:

1. Comisiile electorale ale unității autoguvernării locale (CE)
2. Comitetele electorale

COMPONENȚA EXTINSĂ A COMISIILOR ELECTORALE ȘI COMITETELOR ELECTORALE

În comunele/orașele în care pe data de 3 aprilie vor avea loc și alegerile locale, componența extinsă a comisiilor electorale și comitetelor electorale o vor constitui și membrii și membrii locțiitori desemnați la propunerea depunătorilor listelor electorale proclamate pentru alegerea deputaților adunărilor comunelor/orașelor, sub condiția că nu vor participa concomitent și la alegerile republicane.

1.3. CODUL DE CONDUITĂ A MEMBRILOR ȘI MEMBRILOR LOCTIITORI AI ORGANELOR PENTRU DESFĂȘURAREA ALEGERILOR

În scopul îmbunătățirii activității, dar și stabilirii standardelor etice de conduită care se așteaptă de la organele pentru desfășurarea alegerilor, CER a adoptat Codul de conduită a membrilor și membrilor loctiitori ai organelor pentru desfășurarea alegerilor.

În conformitate cu Codul, membrii și membrii loctiitori ai organelor pentru desfășurarea alegerilor sunt datori:

- să îndeplinească însărcinările încredințate în mod responsabil, conștiincios, profesional și în limitele împuternicirilor date
- să efectueze operațiunile în mod imparțial și eficient, în conformitate cu standardele profesionale
- în exercitarea funcției, să respecte principiile neutralității politice
- la luarea deciziilor, să țină cont de interesul public, respectiv ca interesul lor privat să nu intre în conflict cu interesul public
- să procedeze în limitele împuternicirii date și în conformitate cu scopul pentru care este dată împuternicirea
- să se comporte cu răbdare, civilizat, amabil și cu mare atenție și respect față de toți alegătorii și alți participanți la procesul electoral, în special față de persoanele cu dizabilități
- să fie îmbrăcați adecvat și decent și prin ținuta lor vestimentară, să nu prejudicieze reputația organului pentru desfășurarea alegerilor
- să fie prompti, profesionali și preciși în îndeplinirea obligațiilor legale
- să dezvolte relații colegiale și corecte cu alți membri și membri loctiitori ai organelor pentru desfășurarea alegerilor
- să protejeze reputația organului pe care îl reprezintă

Membrilor și membrilor locțiitori ai organelor pentru desfășurarea alegerilor nu li se permite:

- să primească cadou, serviciu sau alt folos pentru sine sau membrii familiei lor cu prilejul exercitării funcției, cu excepția unui cadou de protocol sau ocazional până la valoarea stabilită prin lege
- să folosească bunuri publice și spații oficiale ale organelor pentru desfășurarea alegerilor în scopuri private sau politice, nici să nu facă abuz în funcția sa în folos personal sau folosul partidului politic care i-a propus în componența organelor pentru desfășurarea alegerilor
- să favorizeze sau să discrimineze unii alegători în exercitarea drepturilor lor electorale din cauza apartenenței politice, naționale, rasiale, confesionale, de gen sau a altei apartenențe
- să dea declarații false sau informații care ar prejudicia reputația organelor pentru desfășurarea alegerilor sau ar pune sub semnul întrebării integritatea procesului electoral
- să provoace în mod intenționat sau din neatenție pagubă materială organelor pentru desfășurarea alegerilor sau să încurajeze alte persoane să facă acest lucru
- să-și exprime public apartenența sa politică, confesională sau altă apartenență personală, care ar putea pune la îndoială imparțialitatea lor în luarea deciziilor
- să poarte simboluri și parole ale partidelor politice în spațiile oficiale

2. PRIMIREA-PREDAREA MATERIALULUI ELECTORAL ÎNAINTE DE VOTARE

CER predă materialul electoral destinat desfășurării alegerilor republicane prin intermediul membrilor și membrilor locuitori ai săi, în componență permanentă și extinsă, care se împuternicesc, în calitate de coordonatori CER, să efectueze anumite operațiuni electorale pentru comunele de pe teritoriul unei anumite regiuni administrative.

Coordonatorii CER predau comisiilor electorale locale din raza teritorială a regiunii administrative pentru care sunt împuterniciți, materialul electoral la sediile regiunilor administrative.

Comisia electorală locală **predă materialul electoral** comitetelor electorale de pe teritoriul comunei/orașului său, **la sediul comunei/orașului.**

Despre ora, locul și ordinea primirii-predării materialului electoral comitetelor electorale, comisia electorală locală informează președinții și locuitorii președinților comitetelor electorale, precum și persoanele autorizate pentru propunerea persoanelor în comitetele electorale în componență permanentă și extinsă.

Predarea materialelor comitetelor electorale se desfășoară **cel mai târziu cu 24 de ore înainte de ziua votării**, respectiv cel mai târziu vineri, 1 aprilie 2022.

Despre primirea-predarea materialului electoral între comisia electorală locală și comitetul electoral, **se întocmește proces-verbal** care conține lista tuturor materialelor pe care comitetul electoral le preia de la comisia electorală locală.

Pentru fiecare dintre alegerile la care se va vota pe 3 aprilie, se predă material electoral separat, pentru care se întocmesc procese-verbale separate privind primirea-predarea aceluși material pentru fiecare alegere.

MENȚIUNE:

La primirea-predarea materialului electoral pot fi prezenți reprezentanții autorizați ai depunătorilor listelor electorale, respectiv propunătorii candidaților pentru Președintele Republicii, precum și reprezentanții observatorilor cărora CER le-a emis acreditări.

PENTRU ALEGERILE DIN 3 APRILIE 2022, PENTRU FIECARE
COMITET ELECTORAL, COMISIA ELECTORALĂ REPUBLICANĂ ȘI
COMISIA ELECTORALĂ LOCALĂ ASIGURĂ:

- **Lista electorală cumulativă de candidați pentru deputați și Lista de candidați pentru alegerea Președintelui Republicii**

(Lista electorală cumulativă este un document care conține toate listele electorale cu numele personale ale tuturor candidaților pentru deputați și datele privind anul nașterii, profesia și domiciliul, în timp ce Lista candidaților pentru alegerea Președintelui Republicii este un document care conține prenumele și numele candidaților, anii nașterii, profesiile și denumirile propunătorilor lor.

Aceste documente se tipăresc în limba sârbă, cu grafie chirilică. În comunele/orașele în care sunt în uz oficial limbile minorităților naționale, aceste documente se tipăresc și în acele limbi.

Legea dispune că Lista electorală cumulativă și Lista candidaților pentru alegerea Președintelui Republicii să fie afișate vizibil la secția de votare în timpul votării, pentru ca cu prilejul votării, alegătorii să se poată informa despre toate listele electorale și candidații pentru deputați și Președintele Republicii.)

- **Decizia privind desemnarea membrilor și membrilor loțiitori ai comitetului electoral**
- **Decizia privind desemnarea membrului și membrului loțiitor ai componenței permanente a comitetului electoral, la propunerea președintelui Adunării Naționale**

(Decizia conține numele personale ale persoanelor desemnate în componența permanentă a comitetului electoral, la propunerea președintelui Adunării Naționale și servește la stabilirea persoanelor care sunt împuternicite, în calitate de membri ai comitetului electoral, să desfășoare votarea la secția de votare.)

- **EXTRASUL DIN LISTA ELECTORALĂ PENTRU VOTAREA PENTRU ALEGEREA DEPUTAȚILOR și EXTRASUL DIN LISTA ELECTORALĂ PENTRU VOTAREA PENTRU ALEGEREA PREȘEDINTELUI REPUBLICII**, cu eventuala listă a modificărilor

ulterioare în lista electorală, care se anexează la extrasul din lista electorală.

(Extrasul/extrasul special din lista electorală este un document care conține date personale privind alegătorii care au dreptul de a vota la secția de votare și servește și pentru evidența alegătorilor care au votat.)

- **EXTRASUL SPECIAL DIN LISTA ELECTORALĂ PENTRU VOTAREA PENTRU ALEGEREA DEPUTAȚILOR și EXTRASUL SPECIAL DIN LISTA ELECTORALĂ PENTRU VOTAREA PENTRU ALEGEREA PREȘEDINTELUI REPUBLICII**, dacă la secția de votare votează alegători care își satisfac serviciul militar, se află la exerciții militare sau la instruire în unități sau instituții ale Armatei Serbiei

(Extrasul special din lista electorală este un document care conține date personale privind alegătorii care au dreptul de a vota la secția de votare și servește și pentru evidența alegătorilor care au votat.)

- **BULETINELE DE VOT pentru alegerile parlamentare și prezidențiale pentru votarea alegătorilor ÎN BAZA EXTRASELOR/EXTRASELOR SPECIALE din lista electorală și eventualelor liste cu modificări ulterioare în lista electorală**

În comunele/orașele în care sunt în uz oficial limbile minorităților naționale, buletinele de vot se tipăresc și în acele limbi. Logic, cel mai mare număr de buletine de vot se tipăresc numai în limba sârbă și cu grafie chirilică, dar există chiar 28 de alte variante ale buletinului de vot (de ex. sârb-maghiar, sârb-boșniac, sârb-maghiar-slovac, etc.). Bineînțeles, de numărul limbilor în care se tipărește buletinul de vot depinde și formatul (mărimea) buletinului de vot.

- **FIȘA DE CONTROL** pentru verificarea stării urnei **pentru alegerea deputaților și FIȘA DE CONTROL** pentru verificarea stării urnei pentru alegerea Președintelui Republicii

(Comitetul electoral verifică dacă urnele sunt în stare bună și goale. Rezultatul controlului se înscrie și în fișa de control corespunzătoare pentru alegerile parlamentare, respectiv cele prezidențiale.)

- **PROCESUL-VERBAL PRIVIND ACTIVITATEA COMITETULUI ELECTORAL** în desfășurarea votării **pentru alegerea deputaților și PROCESUL-VERBAL PRIVIND ACTIVITATEA COMITETULUI ELECTORAL** în desfășurarea votării **pentru alegerea Președintelui Republicii, fiecare în câte șase exemplare**

(Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral este un document pe care îl completează comitetul electoral și în care se introduc toate faptele privind desfășurarea votării și rezultatele votării la secția de votare.

(Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral, pe lângă limba sârbă și grafia chirilică, se tipărește și în fiecare limbă și grafie a minorității naționale în uz oficial în acea unitate a autoguvernării locale. Practic, acest lucru înseamnă că în acele comune în care, pe lângă limba sârbă, în uz oficial sunt, de ex., încă două alte limbi, vor exista formulare a trei procese-verbale privind activitatea comitetului electoral în câte șase exemplare, respectiv câte un formular pentru fiecare din acele trei limbi)

- **Formularul Procesului-verbal privind observatorii activității comitetului electoral în desfășurarea votării la alegerile pentru deputați și alegerile pentru Președintele Republicii, în șase exemplare**

(În Procesul-verbal privind observatorii activității comitetului electoral se introduc datele despre reprezentanții observatorilor interni și externi care au fost prezenți la secția de votare. Acei reprezentanți au dreptul să consemneze singuri în Procesul-verbal eventualele lor obiecții, respectiv observații în legătură cu desfășurarea votării la secția de votare.)

- **Ghidul pentru activitatea comitetelor electorale**

(Ghidul pentru activitatea comitetelor electorale reprezintă o publicație care conține un set de reguli privind modul de a proceda al comitetelor electorale cu prilejul desfășurării votării și stabilirii rezultatelor votării la secția de votare.)

- **FORMULARUL DE CONTROL** pentru ordonarea de calcul-logistic al rezultatelor votării la **alegerile parlamentare** și **FORMULARUL DE CONTROL** pentru ordonarea de calcul-logistic al rezultatelor votării la **alegerile prezidențiale**

(Formularul de control este un instrument care trebuie să ajute comitetul electoral la stabilirea rezultatelor votării și verificarea dacă rezultatele stabilite sunt corecte.)

- **DRAPELUL NAȚIONAL AL REPUBLICII SERBIA**

(Drapelul național al Republicii Serbia se evidențiază cu prilejul votării la alegerile pentru organele de stat la secțiile de votare.)

- **Formularele adeverinței pentru drept de vot în afara secției de votare (pentru ambele procese electorale)**

(Adeverința pentru drept de vot în afara secției de votare este un document care servește alegătorul cu care votează în afara secției de votare să confirme prin semnarea acestuia că a votat. Semnarea acestei adeverințe înlocuiește semnarea alegătorului în extrasul din lista electorală.)

- **Formularele evidențelor privind prezența membrilor și membrilor loțiitori ai comitetului electoral în componență permanentă, respectiv extinsă, la secția de votare, în câte două exemplare**

(Evidența privind prezența la secția de votare a componenței permanente a comitetului electoral și evidența privind prezența la secția de votare a componenței extinse a comitetului electoral servesc să se stabilească care dintre membri și membri loțiitori ai comitetului electoral a fost într-adevăr la secția de votare și a participat la activitatea comitetului electoral. Remunerația pentru activitatea în comitetul electoral să plătește exclusiv acelor persoane care sunt înscrise în evidențele menționate.

Este important să se aibă în vedere faptul că semnarea evidenței prezenței NU ÎNLOCUIEȘTE semnarea procesului-verbal privind activitatea comitetului electoral.)

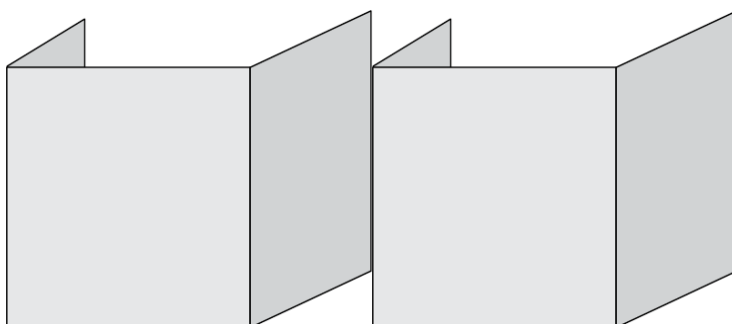
- **Lista reprezentanților observatorilor interni și externi acreditați pentru urmărirea activității comitetelor electorale**
(Această listă servește comitetului electoral pentru a putea să verifice dacă reprezentantul observatorului care a venit la secția de votare și care are acreditarea emisă de CER este într-adevăr autorizat să fie prezent la o secție de votare concretă.)
- **Afișele informative pentru alegători**
(Afișele informative pentru alegători se postează la secția de votare și servesc la instruirea alegătorilor despre modul de desfășurare a votării)
- **Ecusoanele de identificare cu clește pentru membrii comitetelor electorale**

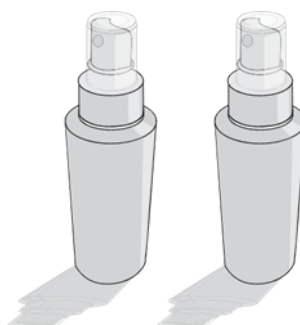
REPUBLICA SERBIA
COMISIA ELECTORALĂ REPUBLICANĂ
ALEGERI 2022
COMITETUL ELECTORAL

(Ecusoanele de identificare servesc să se stabilească dacă persoanele prezente la secția de votare sunt autorizate pentru desfășurarea votării la secția de votare.)

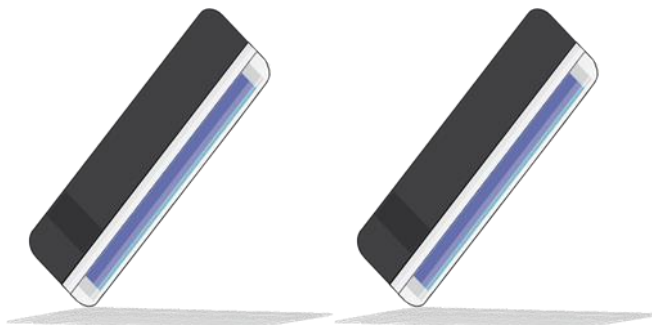
- **Însemnul secției de votare și două însemne pentru urnele de vot (pentru ambele procese electorale)**
- **DOUĂ urne de vot (pentru alegeri parlamentare și prezidențiale)**
- **Paravane pentru asigurarea secretului votării**

- **două sprayuri pentru marcarea degetului alegătorului**

- **două lămpi UV**

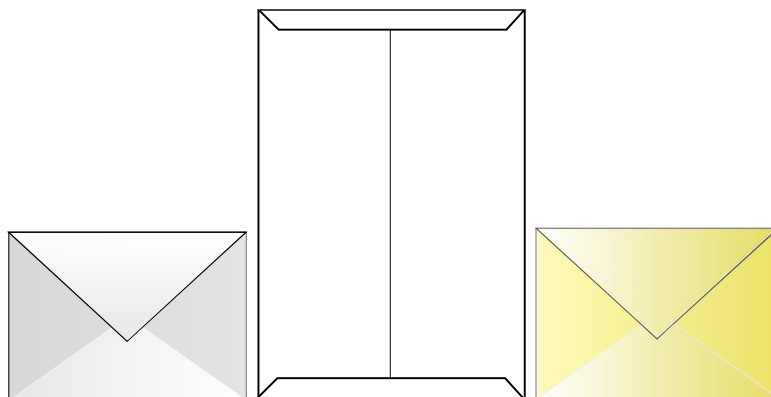
- **baterii pentru lămpi UV**
- **accesorii de scris (pixuri și marker)**

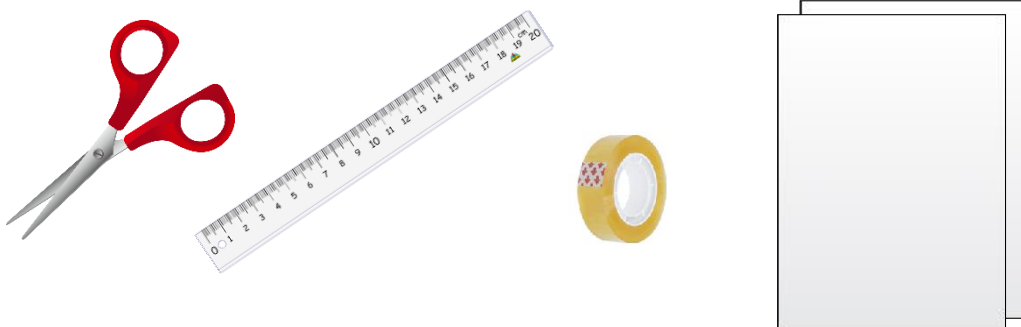
- **autocolante pentru sigilarea urnei de vot, precum și autocolante pentru sigilarea plicurilor cu buletinele de vot**

după votare, respectiv a plicurilor cu închidere siliconică pentru buletinele de vot de format mai mare (A4)

- **plicuri pentru depunerea buletinelor de vot, a fișei de control și a adeverinței pentru drept de vot pentru votarea în afara secției de votare**

- **alt material de birou (foarfeci, scotch, șnur, riglă și coli de hârtie pentru scris)**

! ATENȚIE:

Membrii comitetului electoral care preiau materialul electoral și, cel mai des, acesta este președintele comitetului electoral, trebuie să fie atenți să preia tot materialul care este menționat în procesele-verbale de primire-predare, dintre care, desigur, sunt **cele mai importante buletinele de vot separate pentru fiecare alegeri, extrasele din lista electorală, separat pentru fiecare alegere, fișele de control pentru verificarea stării fiecărei une de vot și procesele-verbale privind activitatea comitetului electoral, separat pentru fiecare alegere.**

! ATENȚIE:

La primire-predare, comitetul electoral trebuie să primească atâtea buletine de vot câți alegători pot să voteze la acea secție de votare. În legătură cu aceasta, este necesar **să se acorde atenție dacă la secția de votare votează numai alegătorii înscriși în extrasul din lista electorală, sau dacă eventual există și un extras special, dacă la acea secție de votare votează și alegători care își satisfac serviciul militar, se află la exerciții militare sau la instruire în unități și instituții ale Armatei Serbiei** (în continuare: alegători din Armata Serbiei). Așadar, dacă la secția de votare există și extras special pentru alegătorii din Armata Serbiei, numărul buletinelor de vot care se înmânează comitetului electoral este egal cu suma numerelor alegătorilor înscriși în extrasul din lista electorală, alegătorilor înscriși în lista ulterioară și alegătorilor din Armata Serbiei înscriși în extras special.

MENTIUNE:

Prin instrucțiunile sale, CER poate să prevadă că se trimite comitetelor electorale încă vreun material (precum sunt măști și mănuși de protecție), deoarece trebuie să țină cont că la primire-predare se urmăresc alineatele din procesul-verbal privind primirea-predarea materialului electoral, respectiv din procesul-verbal privind primirea-predarea de alt material (în cazul în care CER a întocmit astfel de procese-verbale).

SIGILAREA SACILOR CU MATERIAL ELECTORAL

Deoarece comitetului electoral i se predă tot materialul prevăzut (pentru ambele procese electorale), **exceptând foarfecile¹**, materialul se pune în saci separați pentru depunerea materialului electoral (în sacul gri se pune materialul electoral pentru alegerile parlamentare, iar în cel albastru, materialul electoral pentru alegerile prezidențiale).

După ce materialul se pune în saci corespunzători, **în prezența membrilor comitetului electoral, sacii se sigilează cu sigilii de securitate** (albe pentru alegerile parlamentare, iar albastre pentru alegerile prezidențiale) ale căror numere de serie se scriu în procesul-verbal corespunzător privind primirea-predarea materialului electoral.

Sprayul pentru marcarea degetului alegătorului, lampa UV și materialul de birou se pun în sacul pentru depunerea materialului electoral pentru deputați.

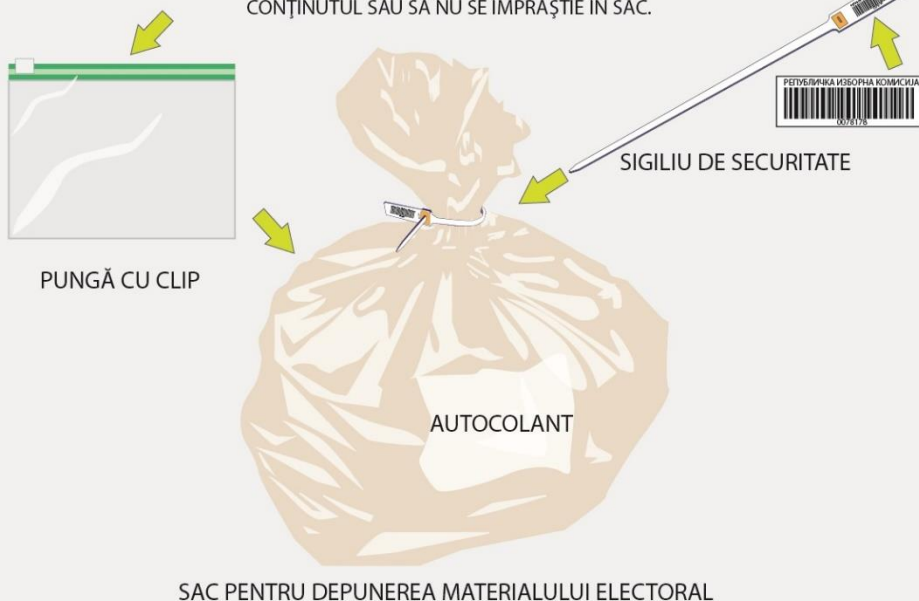
MENȚIUNE:

Înainte de punerea materialului electoral în sac, sprayul pentru marcarea degetului alegătorului, lampa UV și materialul de birou trebuie să se pună într-o pungă separată sau într-un sac mai mic, care trebuie să fie închisă/legată, în așa fel încât conținutul său să nu se împrășteie în sac.

Înainte de sigilare, pe saci se lipesc autocolante corespunzătoare cu însemnul alegerilor pentru deputați, respectiv alegerile pentru Președintele Republicii, pe care se scrie denumirea comunei/orașului și numărul secției de votare.

¹ Foarfecile nu se pun în sac, deoarece ele servesc la tăierea sigiliului de securitate cu care a fost sigilat sacul în ziua votării la secția de votare

ÎNAINTE DE ÎMPACHETAREA SACULUI PENTRU DEPUNEREA MATERIALULUI ELECTORAL, SPRAYUL, LAMPA UV ȘI MATERIALUL DE BIROU PUNEȚI-LE ÎNTR-O PUNGĂ CU CLIP SAU ÎNTR-UN SAC MAI MIC, CARE TREBUIE SĂ FIE ÎNCHISĂ/LEGATĂ, ÎN AȘA FEL ÎNCÂT CONȚINUTUL SĂU SĂ NU SE ÎMPRĂȘTIE ÎN SAC.

! ATENȚIE:

1. Sacii sigilați cu materialul electoral nu trebuie să se deschidă înainte de a se întruni comitetul electoral în ziua votării la secția de votare.

2. La primirea-predarea materialului electoral înainte de votare, comisia electorală locală trebuie să țină cont de următoarele:

- materialul electoral pentru fiecare alegere trebuie să fie împachetat în saci separați **(gri pentru alegerile parlamentare și albaștri pentru alegerile prezidențiale);**

- fiecare sac cu materialul electoral trebuie să fie marcat cu autocolant corespunzător, pe care sunt scrise denumirea comunei/orașului și numărul secției de votare;

- comitetul electoral trebuie să primească atâtea urne de vot câte alegeri se desfășoară la secția de votare

MENȚIUNE:

La primirea-predarea materialului electoral, comisia electorală locală trebuie să dea comitetului electoral numărul de telefon al persoanei de contact, care va fi obligată ca în ziua votării să deschidă obiectivul în care se află secția de votare.

PREDAREA MATERIALULUI ELECTORAL PENTRU VOTAREA ÎN STRĂINĂTATE

Reguli speciale sunt prescrise pentru **predarea materialului electoral pentru votarea în străinătate**. Acest material este predat comitetelor electorale direct de către coordonatorul CER, și nu de către comisia electorală locală.

Primirea-predarea se efectuează la sediul Ministerului Afacerilor Externe. Cu privire la primire-predare se întocmesc procese-verbale separate pentru ambele procese electorale.

Președintele comitetului electoral transmite materialul electoral către secția de votare în străinătate, în modul în care se transmite poșta diplomatică, prin care este asigurată securitatea materialului electoral.

3. PREGĂTIREA PENTRU ÎNCEPEREA VOTĂRII

În ziua votării, **la 3 aprilie 2022, COMITETUL ELECTORAL SE ÎNTRUNEȘTE LA SECȚIA DE VOTARE CEL MAI TÂRZIU LA ORA 6.00**, pentru a efectua toate pregătirile pentru începerea votării.

! ATENȚIE:

Un membru al comitetului electoral sau locțiitorul acestuia trebuie să fie prezenți la secția de votare, începând de la întrunirea comitetului electoral în ziua votării, până la stabilirea rezultatelor votării la secția de votare și completarea procesului-verbal privind activitatea comitetului electoral.

! ATENȚIE:

Un membru al comitetului electoral și locțiitorul acestuia trebuie să fie prezenți la secția de votare concomitent sau să se înlocuiască unul pe altul. De aceea, comitetul electoral nu poate interzice membrului locțiitor prezent al comitetului electoral să fie la secția de votare împreună cu membrul pe care îl înlocuiește. În caz că apreciază că prezența unui număr mare de membri și membri locțiitori ai comitetului electoral în componență extinsă periclitează secretul votării, președintele comitetului electoral ar trebui să atragă atenția că nu este necesară prezența concomitentă și a membrului comitetului electoral și a locțiitorului acestuia.

MENȚIUNE:

La pregătirile pentru începerea votării pot să participe și reprezentanți ai observatorilor cărora CER le-a emis acreditări.

Pregătirea pentru începerea votării presupune trei etape:

1. stabilirea completității și corectitudinii materialului electoral (pentru ambele procese electorale)
2. amenajarea secției de votare
3. înțelegerea privind repartizarea însărcinărilor

3.1. STABILIREA COMPLETITĂȚII ȘI STĂRII MATERIALULUI ELECTORAL

Președintele comitetului electoral taie cu **foarfecile** sigiliile de securitate de la ambii saci, **pe care trebuie să le păstreze și să le predea obligatoriu comisiei electorale locale după votare.**

Apoi se compară starea materialului electoral din saci (pentru ambele procese electorale) cu datele din procesul-verbal privind primirea-predarea materialului electoral înainte de votare și astfel se stabilește dacă materialul primit este complet și în stare bună. În caz că ceva din materialul electoral din procesul-verbal privind primirea-predarea lipsește pentru alegerile parlamentare sau prezidențiale, despre aceasta se informează imediat comisia electorală locală.

! ATENȚIE:

Buletinele de vot se predau comitetului electoral împachetate în plicuri cu câte 100 de buletine de vot și, de regulă, cu un plic în care sunt mai puțin de 100 de buletine de vot. De exemplu, dacă la secția de votare votează 558 alegători se vor trimite comitetului electoral cinci plicuri cu câte 100 de buletine de vot și unul (al șaselea plic) în care vor fi 58 de buletine de vot. Cu prilejul pregătirii pentru începerea votării, comitetul electoral trebuie să deschidă numai plicul cu mai puțin de 100 de buletine de vot, în timp ce următorul plic (plicul cu 100 de buletine de vot) se deschide abia după ce votează acel număr de alegători care corespunde numărului de buletine de vot din plicul cu mai puțin de 100 de buletine de vot. În conformitate cu cele menționate, pe exemplul secției de votare cu 558 alegători, verificarea dacă s-a trimis comitetului electoral numărul suficient de buletine de vot presupune numărarea **(fără deschiderea plicurilor)** dacă în sac există numărul corespunzător de plicuri cu câte 100 de buletine de vot și verificarea dacă în plicul cu mai puțin de 100 de buletine de vot există 58 de buletine de vot.

Pentru ca votarea să poată începe, **ESTE NECESAR** ca la secția de votare să existe următorul material electoral:

- Lista electorală cumulativă a candidaților pentru deputați și Lista candidaților pentru alegerea Președintelui Republicii
- extrasul din lista electorală pentru votarea pentru alegerea deputaților și extrasul din lista electorală pentru votarea pentru alegerea Președintelui Republicii
- extrasele speciale din lista electorală pentru ambele alegeri, dacă la secția de votare votează alegători din Armata Serbiei
- buletinele de vot pentru votarea la ambele alegeri **(nu este necesar un număr exact!)**
- fișele de control pentru verificarea stării urnelor de vot pentru ambele alegeri
- urna de vot pentru alegerile parlamentare și urna de vot pentru alegerile prezidențiale
- un spray pentru marcarea degetului alegătorului
- o lampă UV
- cel puțin un paravan pentru asigurarea secretului votării
- șnur și autocolante pentru sigilarea urnei de vot

Numai dacă lipsește ceva din acest material, votarea nu poate începe.

! ATENȚIE:

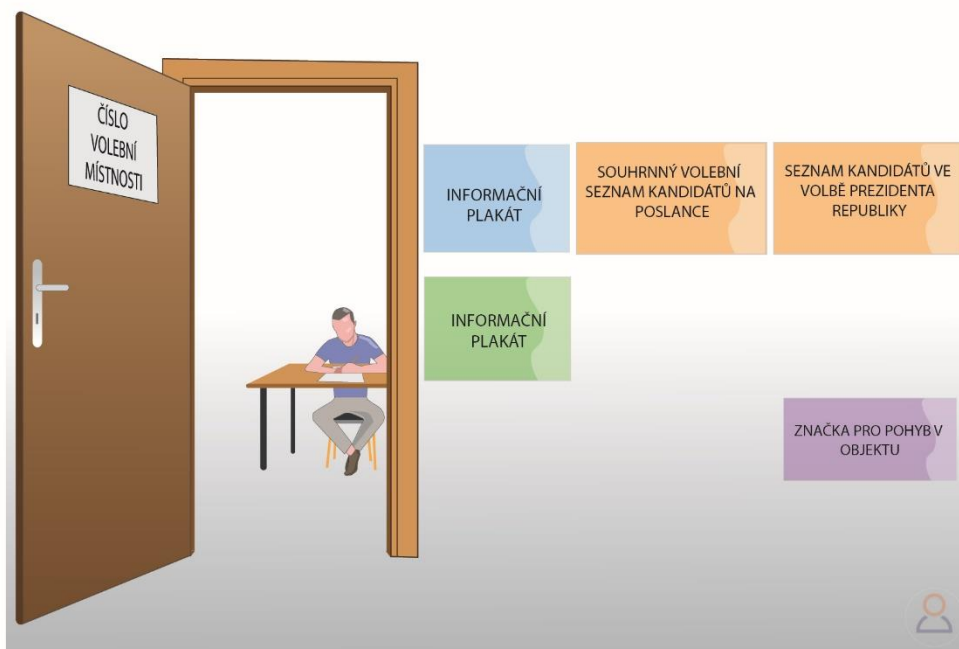
Dacă pentru unul din procesele electorale, comitetului electoral nu îi este înmănat numărul de buletine de vot care corespunde numărului de alegători care votează la secția de votare, acest lucru nu este un motiv pentru care comitetul electoral să nu deschidă secția de votare și să nu înceapă votarea. Așadar, în acel caz, comitetul electoral trebuie să continue activitățile de pregătire și să asigure începerea votării la secția de votare.

3.2. AMENAJAREA SECȚIEI DE VOTARE

După ce au constatat că dispun de materialul electoral necesar pentru începerea votării, membrii comitetului electoral procedează la amenajarea secției de votare:

- mai întâi, la intrarea în obiectivul în care se află secția de votare, se evidențiază numărul și denumirea secției de votare
- dacă în obiectiv există mai multe secții de votare sau dacă obiectivul cu o secție de votare este mare, administrația comunală/orășenească trebuie să se ocupe de postarea indicatoarelor corespunzătoare
- la intrarea în localul în care este secția de votare, se evidențiază numărul și denumirea secției de votare
- în localul în care este secția de votare, se evidențiază Drapelul Național al Republicii Serbia
- Lista electorală cumulativă și Lista candidaților pentru alegerea Președintelui Republicii se evidențiază obligatoriu în fața localului în care se află secția de votare
- afișele informative pentru alegători se evidențiază obligatoriu în fața localului în care se află secția de votare

Příloha 6 • Schéma uspořádání volební místnosti

Apoi, localul se amenajează astfel că, de la intrare până la urna de vot, locurile pentru desfășurarea operațiunilor electorale să fie obligatoriu aranjate în ordinea următoare:

- locul în care se efectuează verificarea cu lampa UV
- locul în care se stabilește identitatea alegătorului
- locul în care se găsește **extrasul din lista electorală pentru votarea pentru alegerea deputaților** și extrasul special din lista electorală pentru alegerea deputaților, pentru alegătorii din Armata Serbiei, dacă votează la acea secție de votare
- locul în care se găsește **extrasul din lista electorală pentru votarea pentru alegerea Președintelui Republicii** și extrasul special din lista electorală pentru alegerea Președintelui Republicii, pentru alegătorii din Armata Serbiei, dacă votează la acea secție de votare
- locul în care se marchează degetul alegătorului cu spray
- locul în care se înmânează **buletinul de vot pentru votarea pentru alegerea deputaților**
- locul în care se înmânează **buletinul de vot pentru votarea pentru alegerea Președintelui Republicii**
- locul în care un membru al comitetului electoral dă îndrumări alegătorilor cu privire la modul de votare;
- paravanele pentru asigurarea secretului votării
- urna de vot **pentru votarea pentru alegerea deputaților**
- urna de vot **pentru votarea pentru alegerea Președintelui Republicii**

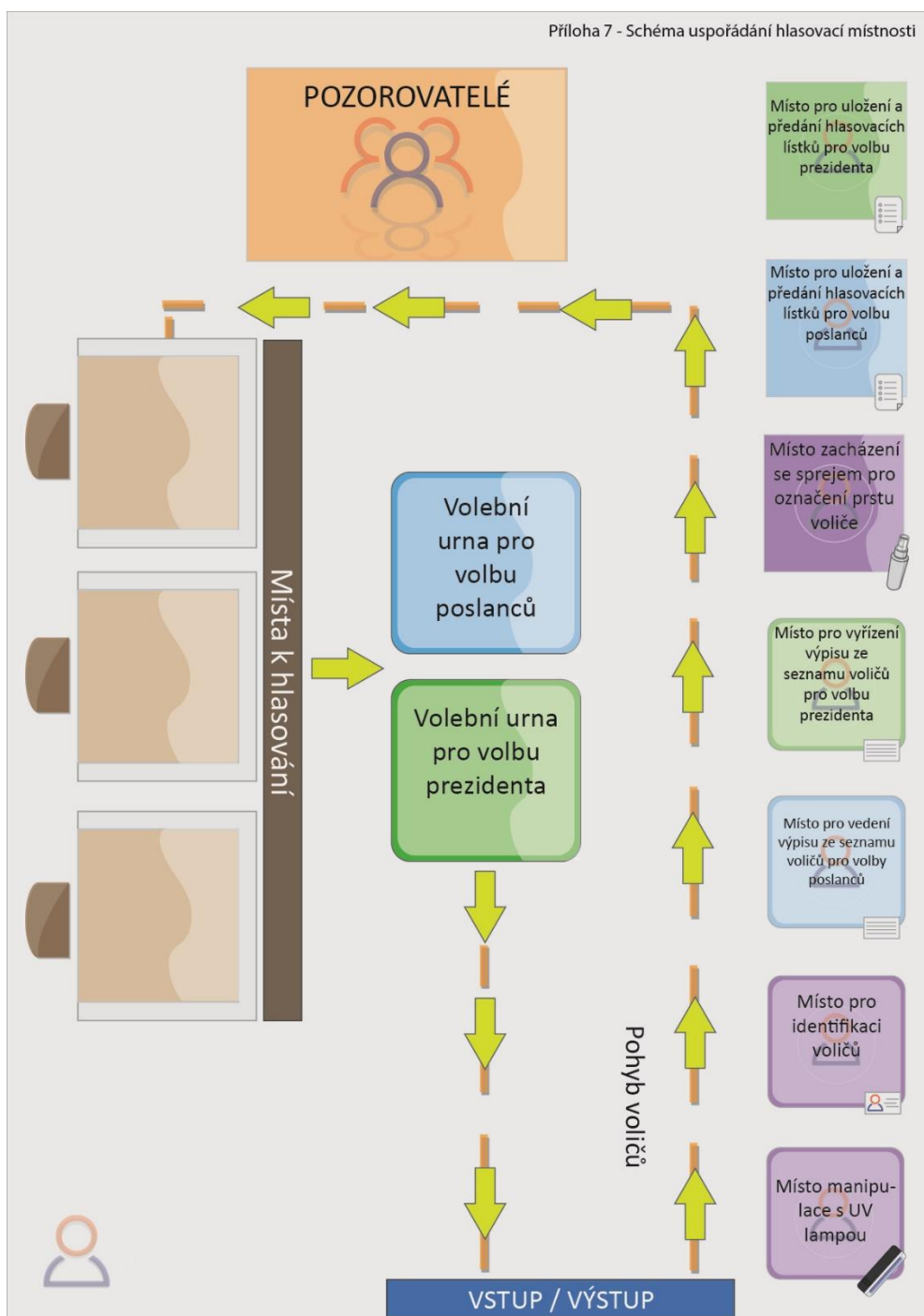
! ATENȚIE:

Paravanele pentru votare trebuie să fie postate, astfel încât să asigure secretul votării, respectiv astfel încât nimeni dintre membrii comitetului electoral, reprezentanții observatorilor, jurnaliștilor sau altor alegători nu poate vedea cum completează alegătorul buletinul de vot.

De asemenea, deschiderea paravanului trebuie să fie orientată către perete și distanța între paravane trebuie să fie de cel puțin un metru.

MENȚIUNE:

1. Pe urna de vot pentru votarea pentru alegerea deputaților se lipește obligatoriu o coală de hârtie care servește ca marcaj al urnei de vot și care are mențiunea că urna de vot este menită votării pentru alegerile deputaților.
2. Pe urna de vot pentru votarea pentru alegerea Președintelui Republicii se lipește obligatoriu o coală de hârtie care servește ca marcaj al urnei de vot și care are mențiunea că urna de vot este menită votării pentru alegerile Președintelui Republicii.

Schema secției de votare pentru alegerile care vor avea loc pe 3 aprilie 2022

În afară de amenajarea localului în care trebuie să se voteze, comitetul electoral trebuie să verifice dacă în acel local sau imediat în fața

secției de votare **sunt evidențiate simbolurile partidelor politice și depunătorilor listei electorale proclamate sau propunătorilor candidaților pentru Președintele Republicii, precum și alt material electoral de propagandă** (al partidelor politice, coalițiilor de partide, grupurilor de cetățeni). Dacă constată că astfel de material este evidențiat, comitetul electoral trebuie să-l îndepărteze, iar dacă nu are posibilitate să o facă, informează comisia electorală locală despre necesitatea îndepărtării acestuia, iar comisia va informa serviciul de utilități publice competent.

MENTIUNE:

Despre faptul că în localul în care se votează, sau imediat în fața secției de votare nu este evidențiat material electoral de propagandă, comitetul electoral trebuie să aibă grijă tot timpul cât durează votarea la secția de votare.

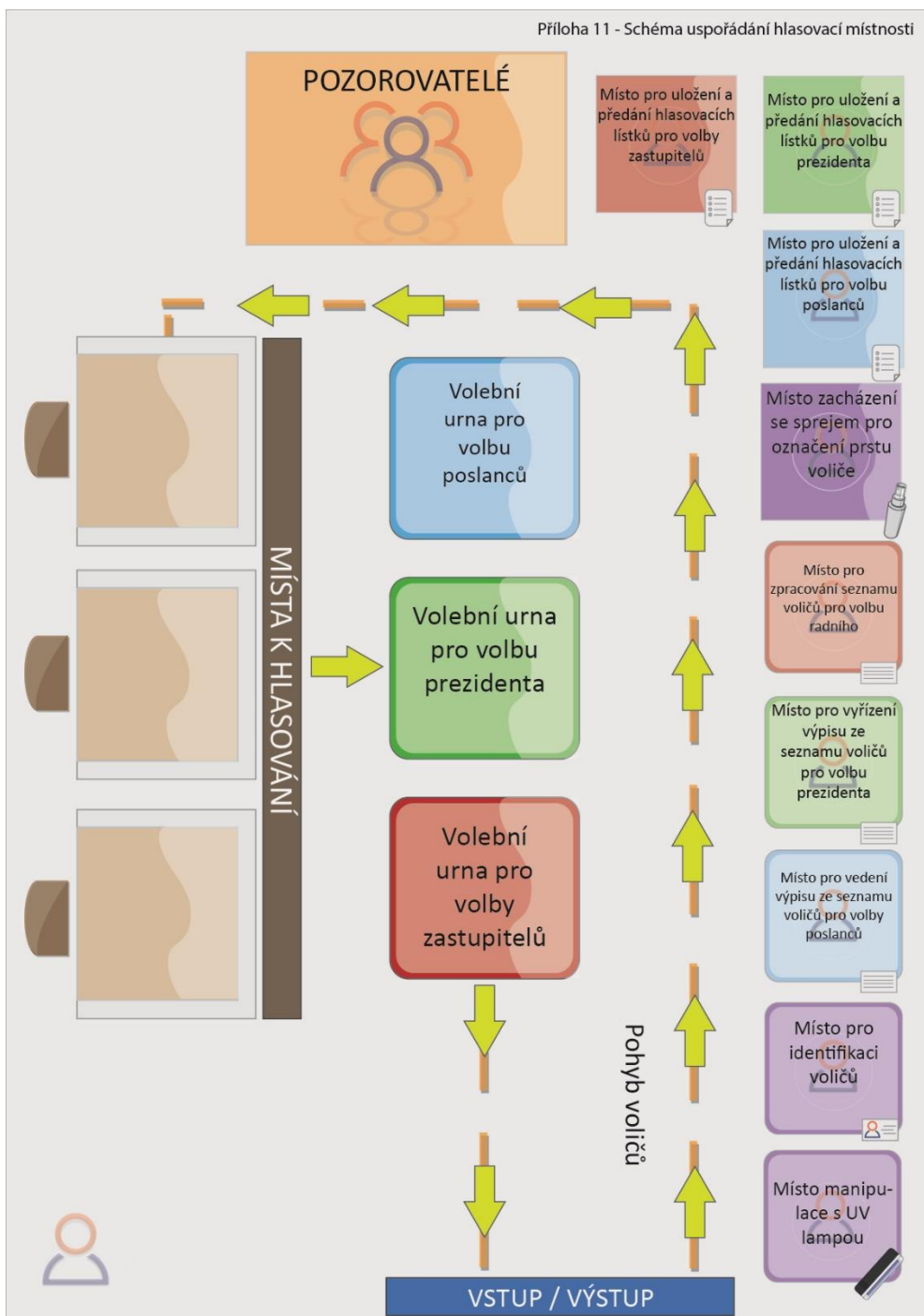
DESFĂȘURAREA CONCOMITENTĂ A ALEGERILOR LOCALE CU ALEGERILE REPUBLICANE

În acele comune/orașe în care împreună cu alegerile republicane vor avea loc și alegerile locale, după locul pentru extrasul din lista electorală pentru alegerile prezidențiale, trebuie să se asigure loc pentru extrasul din lista electorală pentru votarea la alegerile locale, în timp ce locul în care se înmânează buletinele de vot pentru alegerile locale trebuie să se afle după locul în care se înmânează buletinele de vot pentru alegerile prezidențiale.

De asemenea, lângă locurile în care se află urnele pentru votarea la alegerile parlamentare și prezidențiale, trebuie să se asigure și locul pentru urna de vot pentru alegerile locale.

! ATENȚIE SPECIALĂ:

Când numărul de comitete electorale este mare, când la secția de votare se votează la mai multe alegeri și există mai mult de o urnă de vot, pe urnele de vot, în loc de colile de hârtie cu marcajul alegerilor, se lipesc buletinele de vot, pentru ca alegătorii să știe în ce urnă trebuie să introducă buletinul de vot. Dacă se procedează astfel **(greșit)**, comitetul electoral nu trebuie să uite că acele buletine de vot, după încheierea votării, să le ia de pe urnele de vot și să le pună în buletinele de vot neîntrebuințate!

Schema secției de votare în care pe 3 aprilie 2022, concomitent cu alegerile republicane, vor avea loc și alegerile locale

3.3. ÎNȚELEGEREA PRIVIND REPARTIZAREA ÎNSĂRCINĂRILOR

După terminarea amenajării secției de voate, membrii comitetului electoral convin asupra repartizării îndatoririlor în cursul desfășurării votării. Cel mai important este să se stabilească care membri, respectiv membri locțiitori vor fi însărcinați pentru desfășurarea următoarelor operațiuni:

- manipularea lămpii UV
- stabilirea identității alegătorului
- manipularea extrasului din lista electorală pentru alegerea deputaților și extrasului special din lista electorală pentru votarea alegătorilor din Armata Serbiei, pentru alegerea deputaților
- manipularea extrasului din lista electorală pentru alegerea Președintelui Republicii și extrasului special din lista electorală pentru votarea alegătorilor din Armata Serbiei, pentru alegerea Președintelui Republicii
- manipularea sprayului pentru marcarea degetului alegătorului
- păstrarea și înmânarea buletinelor de vot pentru alegerea deputaților
- păstrarea și înmânarea buletinelor de vot pentru alegerea Președintelui Republicii
- îndrumarea alegătorilor cu privire la modul de votare;
- grija ca alegătorii să introducă buletinele de vot în urnele de vot corespunzătoare

În afara celor menționate, comitetul electoral trebuie să stabilească și:

- **trei membri sau membri locțiitori ai comitetului electoral**, desemnați la propunerea a trei propunători împuterniciți diferiți (dintre care cel puțin unul este desemnat la propunerea **listei electorale de opoziție/propunătorului de opoziție al candidaților pentru Președintele Republicii**) și care, în calitate de **împuterniciți ai comitetului electoral**, vor desfășura **votarea în afara secției de votare**

- un membru sau membru locțiitor al comitetului electoral care va fi **însărcinat cu completarea formularelor de control și efectuarea controlului de calcul-logistic al rezultatelor votării introduse în formularele de control (pentru ambele procese electorale)**

! SPECIALĂ:

Repartizarea însărcinărilor nu înseamnă că pentru fiecare însărcinare separată trebuie să fie stabilit numai un membru al comitetului electoral, dimpotrivă. Este de dorit ca membrii comitetului electoral să se înlocuiască în îndeplinirea activităților legate de desfășurarea votării.

Președintele comitetului electoral este dator să încurajeze în special membrii și membrii locțiitori ai comitetului electoral desemnați la propunerea listei electorale de opoziție/propunătorului de opoziție al candidaților pentru Președintele Republicii, pentru a verifica separat anumite operațiuni electorale, precum sunt: controlul stării urnei de vot, repartizarea buletinelor de vot în valabile și nevalabile și numărarea voturilor obținute de către listele electorale.

3.4. COMPLETAREA PROCESULUI-VERBAL PRIVIND ACTIVITATEA COMITETULUI ELECTORAL ÎNAINTE DE DESCHIDEREA SECȚIEI DE VOTARE

După ce efectuează toate operațiunile menționate anterior, dar înainte de a deschide secția de votare, comitetul electoral trebuie să completeze primele patru puncte din Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral, și anume:

- la punctul 1. să înscrie numărul secției de votare;
- la punctul 2. să înscrie denumirea comunei/orașului/instituției/ țării străine;
- la punctul 3. să înscrie data desfășurării votării;
- la punctul 4. să înscrie numărul de alegători înscriși în extrasul din lista electorală.

! ATENȚIE:

Stabilirea numărului de alegători **înscriși în extrasul din lista electorală presupune nu numai stabilirea numărului de alegători din extras**, ci trebuie să se acorde atenție și **listei de modificări ulterioare în lista electorală, dacă este trimisă împreună cu extrasul din lista electorală**. În plus, trebuie să se acorde atenție și că în acea eventuală listă de modificări ulterioare se pot afla nu numai alegători care au fost înscriși ulterior în lista electorală pentru acea secție de votare, ci și alegători care au fost radiați din acea secție de votare, sau și alegători care nu sunt nici înscriși, nici radiați, ci li s-a schimbat doar vreo dată în extrasul din lista electorală, de exemplu, numele. De aceea, **comitetul electoral trebuie să aibă grijă ca la stabilirea numărului de alegători să-i numere și pe aceia care sunt înscriși ulterior și să-i scadă pe cei care sunt radiați!**

În afara celor menționate, comitetul electoral trebuie să acorde atenție și la **un eventual extras special din lista electorală pentru votarea alegătorilor din Armata Serbiei**, și să-i numere și pe ei în numărul total de alegători.

De ex. În extras sunt înscriși 578 de alegători. În lista de modificări ulterioare sunt înscriși 5 alegători care sunt adăugați la acea secție de votare 3 alegători care sunt radiați de la acea secție de votare și 7 alegători care și-au schimbat numele sau altă dată personală, ceea ce înseamnă că nu sunt nici adăugați, nici radiați. În extrasul special pentru votarea alegătorilor din Armata Serbiei sunt înscriși 44 de alegători. Acest lucru înseamnă că la această secție de votare sunt înscriși în total 624 de alegători ($578+5-3+44$).

MENȚIUNE:

Comitetul electoral poate să verifice numărul definitiv al alegătorilor înscriși la secția de votare și în comunicarea care se trimite împreună cu lista de modificări ulterioare, dacă o astfel de listă este trimisă pentru secția de votare. De altfel, pentru secțiile de votare în care există modificări ulterioare în lista electorală, CER va trimite o comunicare cu numărul definitiv de alegători la secția de votare. Dacă primește acea comunicare,

comitetul electoral trebuie numai să transcrie numărul definitiv de alegători care se află în acea comunicare.

! ATENȚIE:

La acele secții de votare în care există procesele-verbale privind activitatea comitetului electoral și în limbile minorităților naționale, comitetul electoral trebuie să aibă grijă ca toate datele să se înscrie obligatoriu în toate procesele-verbale în acele limbi.

4. DESCHIDEREA SECȚIEI DE VOTARE

După ce efectuează toate pregătirile pentru desfășurarea alegerilor **și după ce toți membrii și membrii loțiitori ai comitetului electoral și-au pus la loc vizibil ecusoanele lor de identificare**, comitetul electoral confirmă că votarea poate să înceapă.

MENȚIUNE:

Membrii comitetului electoral trebuie să poarte ecusoanele sale de identificare tot timpul cât se află la secția de votare.

MENȚIUNE:

Președintele comitetului electoral este dator ca, **pe durata întregii zile**, să aibă grijă ca membrii și membrii loțiitori ai comitetului electoral să se înscrie în **evidența corespunzătoare a prezenței membrilor și membrilor loțiitori ai comitetului electoral în componență permanentă sau extinsă**, care servește drept bază pentru plata remunerației pentru activitatea în comitetul electoral.

! ATENȚIE:

Președintele comitetului electoral trebuie să atragă atenția membrilor și membrilor loțiitori ai comitetului electoral că înscrierea lor în evidența prezenței la secția de votare nu înlocuiește, respectiv nu exclude obligația semnării Procesului-verbal privind activitatea comitetului electoral la sfârșitul activității comitetului electoral, având în vedere că acest lucru este obligația lor legală.

În conformitate cu legea, secțiile de votare se deschid la **ora 7.00** și se închid **la ora 20.00** și în acest timp, secția de votare trebuie să fie deschisă neîntrerupt.

Imediat după deschiderea secției de votare, la punctul 5. al Procesului-verbal privind activitatea comitetului electoral, este necesar **să se consemneze timpul deschiderii secției de votare**.

VERIFICAREA STĂRII URNEI DE VOT – COMPLETAREA FIȘEI DE CONTROL

După deschiderea secției de votare și după ce la secția de votare vine primul alegător, se efectuează verificarea stării urnelor de vot astfel că se stabilește dacă acestea sunt în stare bună și goale, după care se completează ambele fișe de control pentru verificarea stării urnei de vot (pentru alegerile parlamentare și prezidențiale) pe care le semnează toți membrii și membrii loțiitori prezenți ai comiteului electoral și acel prim alegător.

După aceea, în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral pentru desfășurarea votării pentru alegerea deputaților și în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral pentru desfășurarea votării pentru alegerea Președintelui Republicii, se înscrie:

- prenumele și numele alegătorului care a venit primul la secția de votare – **punctul 6. din ambele procese-verbale**
- numărul sub care alegătorul care a venit primul la secția de votare este înscris în extrasul din lista electorală – **punctul 7. din ambele procese-verbale**

! ATENȚIE:

Când primul alegător vine la secția de votare, înainte de a se face verificarea stării urnelor de vot, mai întâi, comitetul electoral verifică obligatoriu cu lampa UV dacă acel alegător a votat poate deja undeva, apoi stabilește identitatea lui cu act corespunzător și verifică dacă este înscris în extrasul din lista electorală.

Starea urnelor de vot nu se poate verifica în prezența alegătorului pentru care, după verificarea cu lampa UV, s-a stabilit că a fost la alegeri la o altă secție de votare, care nu are act valabil pentru stabilirea identității, care nu este înscris în extrasele din lista electorală și care este membru al comitetului electoral la acea secție de votare.

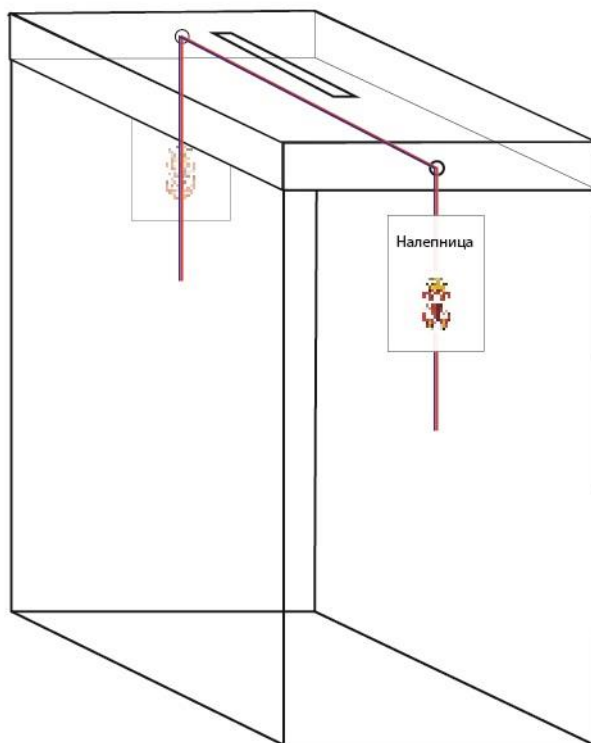
După completarea și semnarea fișelor de control, fișele de control se introduc în urna de vot corespunzătoare (depinde pentru care alegere este urna de vot)

! ATENȚIE:

Este necesar să se țină cont ca fișa de control pentru verificarea urnei de vot pentru alegerile deputaților să se introducă exclusiv în urna de vot pentru acele alegeri, respectiv să nu se

introducă din greșeală în urna de vot pentru alegerea Președintelui Republicii, precum și invers!

După introducerea fișelor de control în urnele de vot corespunzătoare, urnele se închid și se sigilează folosind șnurul și autocolantul de sigilare a urnelor de vot.

OBRÁZEK ZAPEČETĚNÉ VOLEBNÍ URNY S TŘÍBAREVNÉM VLÁKNEM A NÁLEPKOU

DESFĂȘURAREA CONCOMITENTĂ A ALEGERILOR LOCALE CU CELE REPUBLICANE

La acele secții de votare în care concomitent cu alegerile republicane se va vota și la alegerile locale, **este posibilă situația în care un alegător să fie înscris numai în extrasul din lista electorală pentru votarea la alegerile republicane, nu și în extrasul pentru votarea la alegerile locale, și invers!** Comitetul electoral trebuie să aibă acest lucru în vedere și să verifice obligatoriu dacă primul alegător care a venit la secția de votare este înscris în toate extrasele din lista electorală. Dacă nu este înscris, procedura de verificare a stării urnei de vot se

efectuează numai pentru acele alegeri la care acel alegător poate să voteze.

Abia după ce se efectuează toate operațiunile menționate, comitetul electoral va permite primului alegător să voteze.

5. VOTAREA LA SECȚIA DE VOTARE

Alegătorul votează la secția de votare la care este înscris în extrasele din lista electorală. În caz excepțional, alegătorul poate să voteze și în afara secției de votare la care este înscris în extrasele din lista electorală, sub condiția că este vorba despre o persoană care nu are posibilitate să voteze la secția de votare din cauză de boală gravă, bătrânețe sau invaliditate.

Alegătorii care se află în arest preventiv sau execută sancțiuni penale votează la secția de votare în cadrul instituției pentru executarea sancțiunilor penale în care se află.

Alegătorii din Armata Serbiei votează la secțiile de votare cele mai apropiate de unitatea sau instituția în care se află.

Fiecărui alegător, cel mai târziu cu cinci zile înainte de ziua desfășurării alegerilor, i se trimite obligatoriu notificarea care conține: data și ora votării, numărul și adresa secției de votare și numărul sub care alegătorul este înscris în extrasele din lista electorală.

MENȚIUNE IMPORTANTĂ:

Pentru alegerile republicane alegătorii vor primi **numai o notificare** care, așadar, se referă și la votarea la alegerile deputaților și la alegerile Președintelui Republicii

! ATENȚIE:

Comitetul electoral este dator ca persoanei care circulă cu ajutorul unui câine-ghid și posedă act corespunzător de circulație cu ajutorul unui câine-ghid îi va permite liber acces în obiectivul în care se află secția de votare și în secția de votare.

Prin actul corespunzător de circulație cu ajutorul unui câine-ghid se consideră:

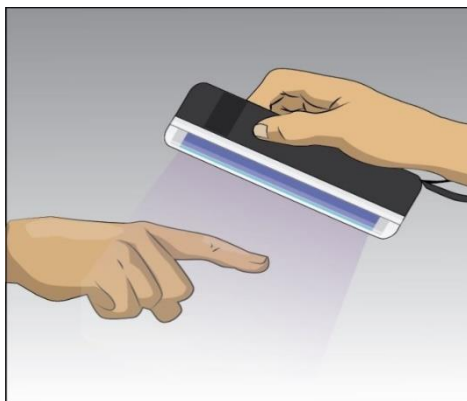
- 1) dovada cunoștințelor, capacităților și abilităților dobândite pentru circulația cu un câine-ghid – pentru persoana care circulă cu ajutorul unui câine-ghid
- 2) dovada de trecere a instruirii – pentru câinele-ghid

Când alegătorul vine la secția de votare, comitetul electoral întreprinde următoarele operațiuni:

- verificarea cu lampa UV dacă alegătorul a votat la o altă secție de votare
- stabilirea identității alegătorului
- verificarea dacă alegătorul este înscris în extrasul din lista electorală pentru alegerea deputaților
- verificarea dacă alegătorul este înscris în extrasul din lista electorală pentru alegerea Președintelui Republicii
- marcarea degetului alegătorului
- înmânarea buletinului de vot alegătorului pentru alegerea deputaților
- înmânarea buletinului de vot alegătorului pentru alegerea Președintelui Republicii

PRIMA OPERAȚIUNE: VERIFICAREA CU LAMPA UV DACĂ ALEGĂTORUL A VOTAT LA O ALTĂ SECȚIE DE VOTARE

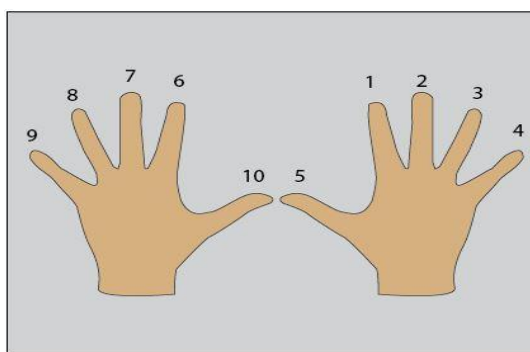

VERIFICAREA CU LAMPA UV presupune verificarea dacă arătătorul mâinii drepte a alegătorului este deja marcat cu cerneală UV invizibilă.

Dacă alegătorul nu are arătătorul mâinii drepte, se verifică dacă este marcat următorul deget accesibil la dreapta și, în final, degetul mare al acelei mâini, dedesubtul rădăcinii unghiei.

Dacă alegătorul nu are palma dreaptă, se verifică dacă este marcat arătătorul mâinii stângi, respectiv următorul deget accesibil la stânga și, în final, degetul mare al acelei mâini, dedesubtul rădăcinii unghiei.

Dacă alegătorul nu are palme, verificarea cu lampa UV nu se efectuează.

Dacă cu lampa UV se stabilește existența urmelor de cerneală UV din sprayul cu care se marchează degetul alegătorului, se consideră că alegătorul a votat deja la altă secție de votare și de aceea comitetul electoral **nu are voie să-i permită să voteze și alegătorul este obligat să părăsească imediat secția de votare.**

! ATENȚIE:

În caz excepțional, membrilor comitetelor electorale care sunt însărcinați să manipuleze sprayul pentru marcarea degetului alegătorului trebuie să li se permită să voteze la secția lor de votare în baza deciziei de desemnare ca membru al comitetului electoral!

A DOUA OPERAȚIUNE: STABILIREA IDENTITĂȚII ALEGĂTORULUI

După ce se constată că alegătorul nu a votat, este necesar ca comitetul electoral **SĂ STABILEASCĂ IDENTITATEA ALEGĂTORULUI**. Stabilirea identității alegătorului se efectuează astfel că alegătorul trece

la următorul membru al comitetului electoral, îi comunică prenumele și numele său și îi predă notificarea, **dacă a adus-o**, și dovedește identitatea sa.

! ATENȚIE:

Alegătorul nu are obligația să aducă notificarea la secția de votare și comitetul electoral nu are voie să nu-i permită să-și exercite dreptul la vot numai pentru că nu a luat cu el aceea notificare.

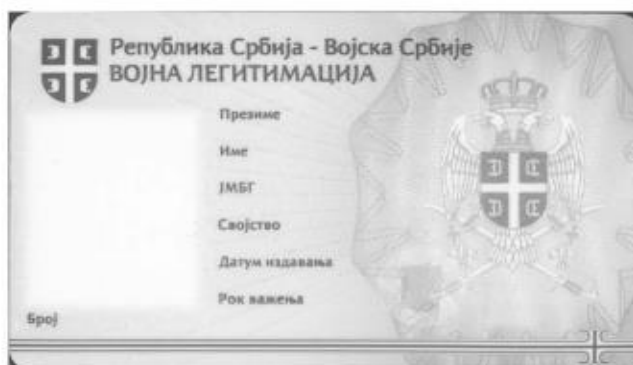
Alegătorul dovedește identitatea sa în baza **cărții de identitate valabile, respectiv a pașaportului valabil.**

Comitetul electoral trebuie să permită votarea alegătorului care dovedește identitatea sa prin carte de identitate sau pașaport cu termen de valabilitate expirat, sub condiția că prezintă adevărul că a depus la Ministerul de Afaceri Interne cerere pentru eliberarea unei cărți de identitate noi, respectiv a pașaportului.

Pentru dovedirea identității nu se poate folosi permisul de conducere, deoarece formularul lui nu conține CNP-ul alegătorului.

Dacă la secția de votare votează alegători din Armata Serbiei, ei își pot dovedi identitatea și cu legitimație militară care conține fotografia alegătorului și codul numeric personal.

Alegătorul care votează la secția de votare în cadrul **instituției pentru executarea sancțiunilor penale** își poate dovedi identitatea și cu act corespunzător emis de acea instituție.

! ATENȚIE:

În practică se poate întâmpla și cazul în care la secția de votare vine un alegător care posedă act valabil în **care este menționat alt nume față de numele menționat în extrasul din lista electorală**. În acest caz, comitetul electoral trebuie să permită acelui alegător să voteze, indiferent de acea circumstanță, sub condiția că, în baza fotografiei alegătorului și a codului numeric personal din documentul prin care își dovedește identitatea, poate să stabilească că este vorba de aceeași persoană.

A TREIA OPERAȚIUNE: VERIFICAREA DACĂ ALEGĂTORUL ESTE ÎNSCRIS ÎN EXTRASELE DIN LISTA ELECTORALĂ

După ce stabilește identitatea alegătorului, comitetul electoral procedează la **VERIFICAREA DACĂ ALEGĂTORUL ESTE ÎNSCRIS ÎN EXTRASELE DIN LISTA ELECTORALĂ.**

Verificarea se efectuează astfel că membrul comitetului electoral însărcinat pentru stabilirea identității alegătorului comunică membrilor comitetului electoral care sunt însărcinați pentru manipularea extraselor din lista electorală prenumele și numele și CNP al alegătorului și numărul de ordine din extrasul care este menționat în notificare, dacă alegătorul a adus-o la votare.

Apoi, alegătorul trece la membrul comitetului electoral însărcinat pentru manipularea extrasului din lista electorală pentru alegerea deputaților, care găsește alegătorul în extras și încercuiește numărul de ordine din dreptul numelui alegătorului, după care **alegătorul se semnează la locul corespunzător în extras.**

Apoi, alegătorul trece la membrul comitetului electoral însărcinat pentru manipularea extrasului din lista electorală pentru alegerea Președintelui Republicii, care găsește alegătorul în extras și încercuiește numărul de ordine din dreptul numelui alegătorului, după care **alegătorul se semnează la locul corespunzător în extras.**

Dacă comitetul electoral nu poate găsi alegătorul în extrasul din lista electorală, trebuie să verifice dacă acel alegător este eventual înscris în lista anexată cu modificări ulterioare în lista electorală.

Lista modificărilor ulterioare este lista alegătorilor care, în baza deciziei Ministerului Administrației de Stat și Autogovernării Locale, sunt ulterior înscriși să voteze la secția de votare, sunt radiați din acea secție de votare sau li s-a schimbat vreo dată personală.

Lista modificărilor ulterioare este întocmită de către CER și se află în anexa extrasului corespunzător din lista electorală, ca parte integrantă a acesteia.

Dacă alegătorul nu este înscris nici în extrasul din lista electorală, nici în lista modificărilor ulterioare în lista electorală, comitetul electoral trebuie să trimită alegătorul pentru a verifica la care secție de votare este înscris în lista electorală, prin solicitare pe pagina de internet <https://upit.birackispisak.gov.rs>, sau prin contactare telefonică a Ministerului Administrației de Stat și Autogovernării Locale.

Dacă membrul comitetului electoral nu poate găsi alegătorul în extras sub numele din documentul prin care își dovedește identitatea, trebuie să întrebe alegătorul dacă și-a schimbat numele în perioada precedentă. Dacă alegătorul și-a schimbat numele, membrul comitetului electoral este dator să-l caute în extrasul din lista electorală și sub acel alt nume. În cazul în care alegătorul este înscris în extrasul din lista electorală sub alt nume, îi va fi permis să voteze doar dacă CNP-ul lui din documentul prin care își dovedește identitatea este identic cu CNP-ul menționat în extrasul din lista electorală.

! ATENȚIE:

Legea a interzis strict adăugarea alegătorului în extrasul din lista electorală. Încălcarea acestei interdicții este o bază pentru **anularea din oficiu a votării la secția de votare**. De aceea, dacă nu găsește o persoană în extrasul din lista electorală, comitetul electoral **NU ARE VOIE ÎN NICIUN MOD** s-o adauge în extras și nu are voie să-i permită să voteze, indiferent dacă, eventual, o cunoaște sau dacă acea persoană susține că votează la acea secție de votare.

MENȚIUNE IMPORTANTĂ:

Alegătorul are dreptul să decidă independent la ce alegeri va vota.

Comitetul electoral nu are voie să forțeze alegătorul pentru a vota la toate alegerile care se desfășoară la acea secție de votare, dacă alegătorul nu dorește acest lucru.

! ATENȚIE:

Membrul comitetului electoral este dator să aibă grijă ca alegătorul să semneze la rubrica corespunzătoare, având în vedere faptul că se poate întâmpla situația ca în **extrasul din**

lista electorală să fie înscrși mai mulți alegători cu același prenume și nume.

De aceea, este necesar ca pe lângă verificarea numelui personal al alegătorului, **să se verifice și CNP-ul acestuia**, pentru a se ști cu siguranță că se încercuiește persoana adevărată în extras.

! ATENȚIE:

În cazul desfășurării concomitente a alegerilor locale împreună cu alegerile republicane, este posibil ca unii alegători să nu fie înscrși în toate extrasele din lista electorală (de exemplu, persoanele care s-a anunțat pentru votare potrivit locului de domiciliul, nu vor fi înscrise în secția de votare aleasă în extrasul din lista electorală pentru votarea la alegerile locale, ci numai în extrasele pentru alegerile republicane), astfel că trebuie să se țină cont de faptul că alegătorii pot să voteze numai la acele alegeri pentru care sunt înscrși în extrasul din lista electorală și că comitetul electoral nu are voie în niciun mod să adauge alegătorii în extrasele în care nu sunt înscrși.

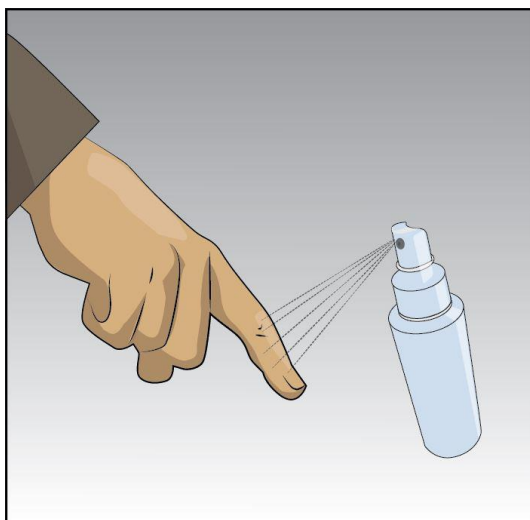
! ATENȚIE:

Alegătorul care este o persoană cu dizabilități și care nu este în stare să scrie cu mâna prenumele și numele său în extrasul din lista electorală, are posibilitatea să se semneze astfel că la locul potrivit din extrasul din lista electorală va aplica **ștampila care conține date privind identitatea sa personală, respectiv ștampila cu semnătură gravată (facsimil).**

Alegătorul care este analfabet, respectiv alegătorul care este o persoană cu dizabilități și care nu posedă ștampilă care conține date privind identitatea lui personală sau facsimil, pune amprenta degetului, sau în locul ei semnează cu prenumele și numele său însoțitorul lui, dacă îl însoțește la secția de votare pentru completarea buletinului de vot.

A PATRA OPERAȚIUNE: MARCAREA ALEGĂTORULUI CU SPRAY

După ce se semnează în toate extrasele din lista electorală, alegătorul trece la membrul comitetului electoral care îi **MARCHEAZĂ CU SPRAY SPECIAL ARĂTĂTORUL MÂINII DREPTE**, dedesubtul rădăcinii unghiei, ca semn că a votat.

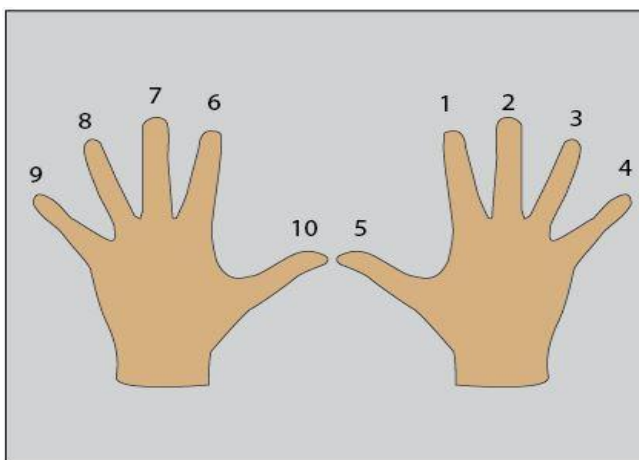
Alegătorului care nu are arătătorul mâinii drepte îi va fi marcat următorul deget accesibil la dreapta și, în final, degetul mare al acelei mâini, dedesubtul rădăcinii unghiei.

Alegătorului care nu are palma dreaptă îi va fi marcat arătătorul mâinii stângi, respectiv următorul deget accesibil la stânga și, în final, degetul mare al acelei mâini, dedesubtul rădăcinii unghiei.

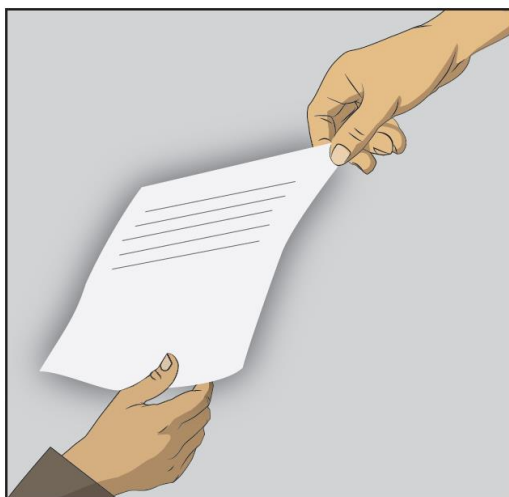
Dacă alegătorul nu are palme, marcarea nu se efectuează.

! ATENȚIE:

Dacă alegătorul, din oricare motiv, refuză să i se marcheze degetul cu spray, comitetul electoral nu îi va înmâna buletinul de vot, respectiv nu i se va permite să voteze.

A CINCEA OPERAȚIUNE: ÎNMÂNAREA BULETINULUI DE VOT

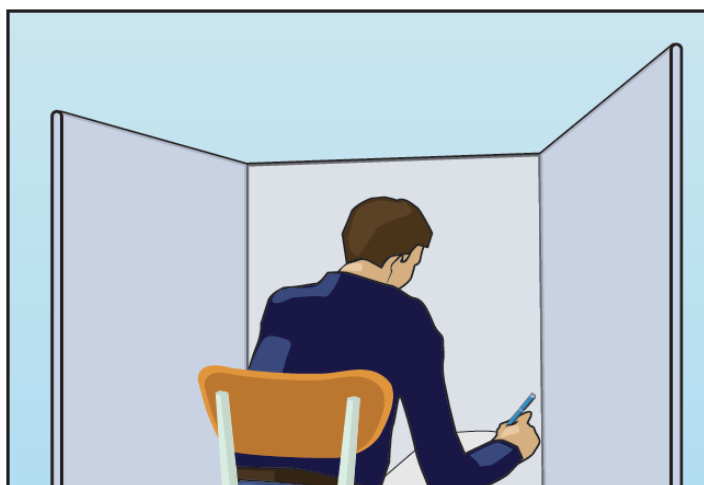
După ce alegătorului i se marchează cu spray special arătătorul mâinii drepte, următorul membru al comitetului electoral îi înmânează buletinul de vot pentru alegerea deputaților, iar următorul membru al comitetului electoral îi înmânează buletinul de vot pentru alegerea Președintelui Republicii.

A ȘASEA OPERAȚIUNE: INSTRUIREA ALEGĂTORULUI

După înmânarea buletinelor de vot alegătorului, comitetul electoral este dator să instruiască alegătorul, astfel îl va îndruma:

- că poate vota pentru o listă electorală, respectiv pentru un candidat pentru Președintele Republicii, încercuind numărul de ordine din dreptul denumirii acelei liste electorale, respectiv din dreptul prenumelui și numelui candidatului pentru Președintele Republicii
- că votarea este secretă și se desfășoară după paravan
- că după ce completează buletinele de vot, alegătorul trebuie să le îndoiaie în așa fel încât să nu se vadă cum sunt completate buletinele de vot și așa îndoite să le introducă în urna de vot corespunzătoare
- că votarea este liberă și că nimeni nu are drept să-l împiedice și să-l forțeze să voteze, să-l tragă la răspundere pentru că a votat sau nu a votat sau să-i ceară să spună de ce și pentru cine a votat

A ȘAPTEA OPERAȚIUNE: VOTAREA ALEGĂTORULUI

După ce se efectuează toate operațiunile descrise anterior, alegătorul poate să procedeze la votare, **iar comitetul electoral va îndruma alegătorul că votarea se face după paravan.**

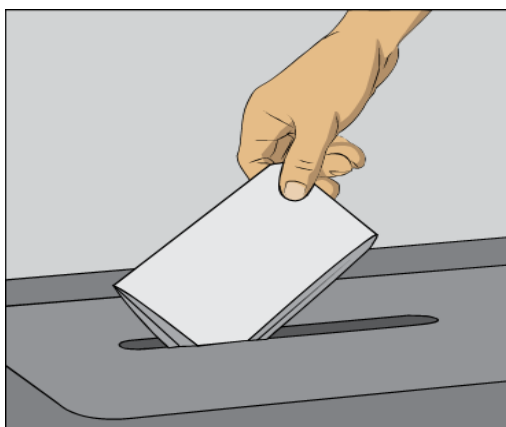
SECRETUL VOTĂRII

Comitetul electoral este dator să poarte de grijă de asigurarea secretului votării.

Aceasta presupune, în special, că comitetul electoral ține cont de următoarele:

- că la secția de votare pot fi prezenți atâția alegători câte paravane are aceasta
- că între paravane să se lase o distanță de cel puțin un metru și să se pună la o depărtare corespunzătoare de membrii comitetului electoral și reprezentanții observatorilor, astfel că ceilalți alegători, membrii comitetului electoral și reprezentanții observatorilor nu pot vedea cum completează alegătorul buletinul de vot
- că nimeni nu se apropie de paravan în timp ce alegătorul completează buletinul de vot
- că la secția de votare, membrii comitetului electoral, ceilalți alegători, reprezentanții observatorilor sau orice altă persoană nu au voie să sugereze alegătorului pentru cine să voteze
- că o persoană nu votează în locul altei persoane

A OPTA OPERAȚIUNE: INTRODUCEREA BULETINELOR DE VOT ÎN URNELE DE VOT CORESPUNZĂTOARE

După ce completează buletinul de vot pentru alegerile parlamentare și buletinul de vot pentru alegerile prezidențiale, alegătorul le îndoaie și le introduce în urnele de vot corespunzătoare, iar apoi părăsește secția de votare.

Având în vedere că la votarea din 3 aprilie 2022 la toate secțiile de votare se vor afla câte două urne de vot (iar la secțiile de votare din 14 comune și orașe și comune municipale în care se vor desfășura și alegerile

locale, se vor afla și câte trei urne de vot), este foarte important ca pe fiecare urnă de vot să se agațe semnul alegerii la care se referă, pentru ca alegătorii să nu introducă buletinele de vot în urne greșite.

MENȚIUNE:

Un membru al comitetului electoral este dator să poarte de grijă ca alegătorii să introducă buletinele de vot în urnele de vot corespunzătoare.

Obligația comitetului electoral este ca, în caz că constată sau suspectează că vreun alegător nu a introdus buletinul său de vot în urna de vot înainte de a părăsi secția de votare, va informa despre aceasta poliția și comisia electorală locală.

DESFĂȘURAREA CONCOMITENTĂ A ALEGERILOR LOCALE CU ALEGERILE REPUBLICANE

În caz că împreună cu alegerile republicane au loc și alegerile locale, este necesar ca alegătorul, după ce se semnează în ambele extrase din lista electorală pentru alegerile republicane, să treacă la membrul comitetului electoral care este însărcinat pentru manipularea extrasului din lista electorală pentru votarea la alegerile locale. Acest membru al comitetului electoral va repeta procedura de găsim a alegătorului în extras, încercuim numărului de ordine din dreptul numelui alegătorului și permiterea alegătorului de a se semna în extras, iar ultimul membru al comitetului electoral, după înmânarea buletinelor de vot pentru alegerile republicane, va înmâna și buletinul de vot pentru alegerile locale.

6. VOTAREA ÎN AFARA SECȚIEI DE VOTARE

Legea permite posibilitatea ca alegătorul să voteze în afara secției de votare din cauză de boală gravă, bătrânețe sau invaliditate.

În conformitate cu cele menționate, votarea în afara secției de votare nu este permisă persoanelor care din cauza specificului activității pe care o desfășoară nu au posibilitate să voteze la secția de votare în timpul în care secția de votare este deschisă.

Prin lege se prevede că votarea în afara secției de votare se poate desfășura numai pe **teritoriul** care cuprinde secția de votare.

Prin lege se prevede, de asemenea, că alegătorul care nu are posibilitate să voteze la secția de votare, despre faptul că dorește să voteze poate să informeze comisia electorală locală **cel mai devreme cu 72 de ore înainte de data votării și cel mai târziu până la ora 11.00 în ziua votării**, respectiv comitetul electoral, în ziua votării, **cel mai târziu până la ora 11.00**.

Comisia electorală locală ține evidența privind înștiințările primite de la alegători că doresc să voteze în afara secției de votare și este dator să informeze la timp comitetele electorale despre înștiințările primite.

Comitetul electoral are obligația să verifice dacă toți alegătorii care s-au anunțat pentru votarea în afara secției de votare:

- sunt înscriși în toate extrasele din lista electorală
- dacă se află în raza teritorială care cuprinde secția de votare

! ATENȚIE:

Cu prilejul verificării dacă alegătorul este înscris în extrasul din lista electorală, comitetului electoral **NU I SE PERMITE** să încercuiască numărul sub care alegătorul este înscris în extras, **NICI** să înscrie mențiunea că a votat în afara secției de votare. Încercuirea numărului de ordine în extrasele din lista electorală și înscrierea mențiunii că alegătorul a votat în afara secției de votare se efectuează abia după ce alegătorul votează în afara secției de votare, respectiv după întoarcerea împuternicitului comitetului electoral de la alegător și după ce se stabilește că alegătorul a semnat adeverințele pentru dreptul de vot în afara secției de votare.

Înainte de plecarea la alegător, se completează separat adeverințele pentru dreptul de vot în afara secției de votare pentru ambele procese electorale.

ADEVERINȚĂ PENTRU DREPTUL DE VOT ÎN AFARA SECȚIEI DE VOTARE LA ALEGERILE PENTRU DEPUTAȚI

ПОТВРДА	
О ИЗБОРНОМ ПРАВУ ЗА ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА <u>НА ИЗБОРИМА ЗА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ</u>	
Потврђује се да је	

(име и презиме)	

(ЈМБГ)	
са пребивалиштем у	

(место)	

(адреса пребивалишта)	
уписан у извод из бирачког списка за гласање <u>на изборима за народне посланике</u> расписаним за 3. април 2022. године, на бирачком месту број _____, у општини/граду _____	
(назив општине / града)	
под редним бројем _____ и да има изборно право.	
у _____ 2022. године	
(место) (дан и месец)	
БИРАЧ	ПРЕДСЕДНИК БИРАЧКОГ ОДБОРА
_____	_____
(потпис)	(потпис)
_____	_____
(име и презиме)	(име и презиме)
НАПОМЕНА: Потврду потпујева бирачки одбор и потписује председник бирачког одбора пре одласка повереника бирачког одбора код бирача који гласа ван бирачког места. Бирач обавезно потписује потврду, коју повереници бирачког одбора враћају бирачком одбору. Ако ова потврда није потписана од стране бирача, сматраће се да бирач није гласао.	

ADEVERINȚĂ PENTRU DREPTUL DE VOT ÎN AFARA SECȚIEI DE VOTARE LA ALEGERILE PENTRU PREȘEDINTELE REPUBLICII

ПОТВРДА

О ИЗБОРНОМ ПРАВУ ЗА ГЛАСАЊЕ ВАН БИРАЧКОГ МЕСТА
НА ИЗБОРИМА ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ

Потврђује се да је

(име и презиме)

(ЈМБГ)

са пребивалиштем у

(место)

(адреса пребивалишта)

уписан у извод из бирачког списка за гласање
на изборима за председника Републике
 расписаним за 3. април 2022. године,
 на бирачком месту број _____,
 у општини/граду _____
 (назив општине / града)

под редним бројем _____ и да има изборно право.

у _____ 2022. године
 (место) (дан и месеца)

БИРАЧ _____ (потпис) _____ (име и презиме)	ПРЕДСЕДНИК БИРАЧКОГ ОДБОРА _____ (потпис) _____ (име и презиме)
---	--

НАПОМЕНА: Потврду попуњава бирачки одбор и потписује председник бирачког одбора пре одласка повереника бирачког одбора код бирача који гласа ван бирачког места. Бирач обавезно потписује потврду, коју повереници бирачког одбора враћају бирачком одбору. **Ако ова потврда није потписана од стране бирача, сматраће се да бирач није гласао.**

Pentru necesitățile desfășurării votării alegătorilor în afara secției de votare, președintele comitetului electoral și împuterniciții comitetului electoral pregătesc următorul material:

- Lista electorală cumulativă
- Lista candidaților pentru alegerea Președintelui Republicii
- lampă UV

- spray pentru marcarea degetului alegătorului
- două adeverințe completate pentru dreptul de vot în afara secției de votare (câte o adeverință pentru fiecare alegere), pentru toți alegătorii care trebuie să voteze în afara secției de votare
- numărul necesar de buletine de vot (pentru ambele procese electorale) pentru toți alegătorii care trebuie să voteze în afara secției de votare
- numărul necesar de plicuri (pentru ambele procese electorale) în care alegătorii care votează în afara secției de votare trebuie să pună buletinele sale de vot după ce au votat (plicuri separate)
- numărul necesar de plicuri (pentru ambele procese electorale) în care împuterniciții comitetului electoral trebuie să pună plicul separat cu buletinul de vot și adeverința semnată pentru dreptul de vot în afara secției de votare (plicuri oficiale)
- accesorii de scris și autocolante pentru sigilarea plicurilor

După cum s-a menționat, **votarea în afara secției de votare o desfășoară împuterniciții comitetului electoral – trei membri sau membri locuitori ai comitetului electoral care sunt desemnați la propunerea diferitor propunători împuterniciți, dintre care cel puțin un împuternicit trebuie să fie reprezentant al listei electorale de opoziție.**

MENTIUNE:

Dacă pentru votarea în afara secției de votare s-a anunțat un număr mare de alegători, comitetul electoral trebuie să se înțeleagă pentru a se stabili mai multe echipe pentru desfășurarea votării în afara secției de votare, pentru a se asigura că votează toți alegătorii anunțați. În acel caz, comitetul electoral va cere comisiei locale sprayuri suplimentare, lămpi UV, liste electorale cumulative și liste de candidați pentru alegerea Președintelui Republicii.

MENTIUNE:

La votarea în afara secției de votare **au drept să fie prezenți reprezentanții acreditați ai observatorilor interni și externi.**

După sosirea la alegător, întâi se stabilește identitatea lui, apoi se verifică cu lampa UV dacă poate a votat deja.

Împuterniciții comitetului electoral stabilesc identitatea alegătorului astfel că alegătorul le prezintă documentul de identitate corespunzător (cartea de identitate valabilă sau pașaport). Împuterniciții comitetului electoral trebuie să compare datele alegătorului din documentul de identitate cu datele înscrise în adeverința pentru dreptul de vot în afara secției de votare, respectiv să constate dacă prenumele și numele alegătorului și codul numeric personal al lui sunt identice în ambele documente.

Alegătorului căruia i-a expirat cartea de identitate sau pașaportul trebuie să i se permită să voteze numai sub condiția că alegătorul prezintă și adeverința că a depus la Ministerul Afacerilor Interne cerere pentru eliberarea unei cărți de identitate noi, respectiv pașaport.

În caz că alegătorul deține document valabil în care este menționat alt nume față de numele menționat în adeverința pentru dreptul de vot în afara secției de votare, împuterniciții comitetului electoral trebuie să permită acelui alegător să voteze, indiferent de acea circumstanță, sub condiția că în baza fotografiei alegătorului și a codului numeric personal din documentul prin care își dovedește identitatea, pot să stabilească că este vorba de aceeași persoană.

După ce se stabilește identitatea alegătorului și prin verificarea cu lampa UV se stabilește că nu a votat deja, alegătorului i se predau adeverințele completate pentru dreptul de vot în afara secției de votare pentru ambele procese electorale, pentru ca alegătorul să le semneze.

Împuterniciții comitetului electoral trebuie **OBLIGATORIU** să atragă atenția alegătorului că trebuie să semneze ambele adeverințe pentru dreptul de vot și să pună buletinul de vot în plic separat, și nu toate în același plic.

La semnarea alegătorilor care sunt persoane cu dizabilități, în adeverințele pentru dreptul de vot în afara secției de votare se aplică regulile de semnare a alegătorilor în extrasul din lista electorală la secția de votare.

! ATENȚIE:

Înainte de marcarea cu spray a degetului alegătorului și predarea materialului electoral, împuterniciții comitetului electoral trebuie obligatoriu să verifice dacă alegătorul a semnat adeverințele pentru dreptul de vot în afara secției de votare, precum și dacă acele adeverințe se află în plicuri oficiale, **deoarece semnătura din acele adeverințe înlocuiește semnătura în extrasele din lista electorală, iar adeverințele nesemnate, conform legii, înseamnă că alegătorul nu a votat și că de aceea plicul lui separat cu buletinul de vot nici nu se deschide, ci se depune în sacul pentru materialul electoral împreună cu buletinele de vot neîntrebuițate.**

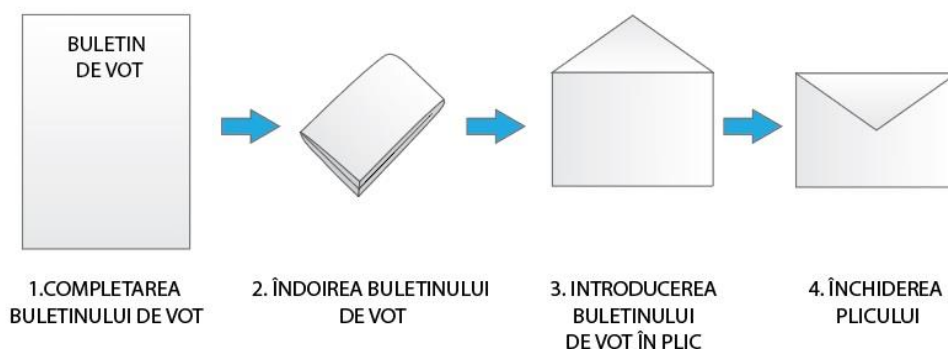
Când alegătorul semnează ambele adeverințe pentru dreptul de vot și le predă înapoi împuterniciților comitetului electoral, alegătorului i se marchează cu spray arătătorul mâinii drepte, respectiv alt deget corespunzător al mâinii și i se înmânează următorul material electoral:

- două buletine de vot (unul pentru alegerile parlamentare și unul pentru alegerile prezidențiale);
- lista electorală cumulativă;
- lista de candidați pentru alegerea Președintelui Republicii;
- două plicuri separate în care alegătorul va pune buletinele de vot după ce a votat.

MENȚIUNE:

Dacă alegătorul refuză, respectiv nu permite să i se marcheze degetul cu spray, împuterniciții comitetului electoral nu îi vor permite să voteze.

După aceea, alegătorului i se explică procedura de votare și i se amintește că după ce completează buletinele de vot, trebuie să le îndoiaie și, așa îndoite, să le pună în plicurile separate pe care le-a primit.

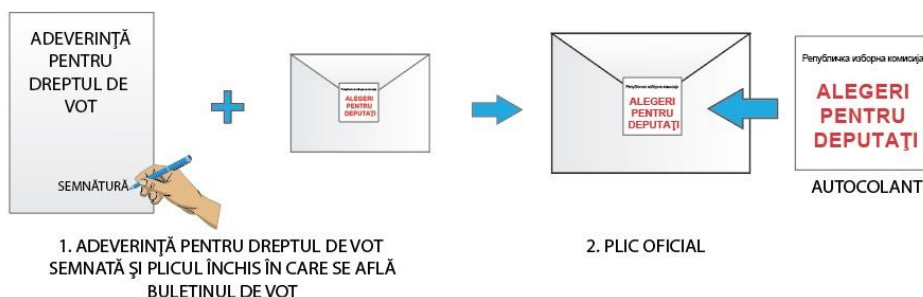
După ce efectuează operațiunile mai sus menționate, împuterniciții comitetului electoral părăsesc încăperea în care alegătorul trebuie să voteze.

MENTIUNE:

Dacă alegătorul nu este în stare să completeze buletinul de vot (din cauză de analfabetism, vedere slabă, invaliditate sau din orice alt motiv), el poate să voteze cu ajutorul unui însoțitor, în același mod în care persoanele analfabete și slab văzătoare, precum și persoanele cu dizabilități folosesc acel ajutor atunci când votează la secția de votare.

După ce votează, împuterniciții comitetului electoral se întorc în încăperea în care alegătorul a votat și preiau plicurile în care alegătorul a pus buletinele sale de vot și care se sigilează cu autocolant în prezența alegătorului.

Apoi se pun într-un plic oficial adeverința semnată pentru dreptul de vot în afara secției de votare la alegerile pentru deputați și plicul separat sigilat în care este buletinul de vot pentru alegerea deputaților, iar în alt plic oficial se pun adeverința semnată pentru dreptul de vot în afara secției de votare la alegerile pentru Președintele Republicii și plicul separat sigilat în care este buletinul de vot pentru alegerea Președintelui Republicii, după care votarea se consideră încheiată.

La întoarcere la secția de votare, împuterniciții comitetului electoral predau imediat președintelui comitetului electoral plicurile oficiale, pe care președintele comitetului electoral le deschide și verifică dacă în ele se află adeverințele pentru dreptul de vot în afara secției de votare și dacă sunt semnate de către alegător.

Abia după ce se stabilește că în plicul oficial se află adeverința pentru dreptul de vot în afara secției de votare și dacă este semnată de către alegător, se încercuiește numărul de ordine sub care acel alegător este înscris în extrasul corespunzător din lista electorală **și în locul pentru semnătura alegătorului în extrasul din lista electorală, se pune mențiunea că alegătorul a votat în afara secției de votare („a votat în afara s.v.”).**

Apoi, președintele comitetului electoral deschide plicul separat sigilat și scoate din el buletinul de vot îndoit și, așa îndoit, îl introduce în urna de vot corespunzătoare, ținând cont să nu se vadă pentru cine a votat alegătorul.

! ATENȚIE:

DACĂ ADEVERINȚA PENTRU DREPTUL DE VOT ÎN AFARA SECȚIEI DE VOTARE ESTE SEMNATĂ, comitetului electoral nu i se permite să uite a **înscris în extrasul corespunzător din lista electorală mențiunea că alegătorul a votat în afara secției de votare.** În caz contrar, va avea probleme la stabilirea rezultatelor votării și a numărului alegătorilor care au ieșit la alegeri!

! ATENȚIE:

DACĂ ADEVERINȚA PENTRU DREPTUL DE VOT NU ESTE SEMNATĂ, NU SE PERMITE să se înscris mențiunea în extrasul din lista electorală că alegătorul a votat în afara secției de

votare, iar plicul oficial în care se află buletinul de vot NU SE DESCHIDE, ci așa sigilat, se predă comisiei electorale locale după votare în plicul cu buletinele de vot neîntrebuințate.

În cazul în care este **semnată numai una dintre adeverințele pentru dreptul de vot**, se înscrie mențiunea că alegătorul a votat în afara secției de votare numai în acel extras din lista electorală pentru care este semnată adeverința și se introduce numai acel buletin de vot în urna de vot corespunzătoare.

Comitetul electoral introduce în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral (pentru ambele procese electorale):

- numărul de alegători care au votat în afara secției de votare
- numărul de adeverințe, completate și semnate, pentru dreptul de vot în afara secției de votare

După votare, comitetul electoral, pe lângă celălalt material electoral, pune în plic separat adeverințele **SEMNATE** și **NESEMNATE** pentru dreptul de vot ale tuturor alegătorilor care au votat în afara secției de votare.

DESFĂȘURAREA CONCOMITENTĂ A ALEGERILOR LOCALE CU ALEGERILE REPUBLICANE

Dacă concomitent cu alegerile republicane se desfășoară și alegerile locale, comitetul electoral verifică obligatoriu dacă alegătorul este înscris în **TOATE EXTRASELE DIN LISTA ELECTORALĂ**.

! ATENȚIE:

Dacă concomitent cu alegerile republicane se desfășoară și alegerile locale, iar alegătorul, pe lângă dreptul de a vota la alegerile republicane, are dreptul de a vota și la alegerile locale, comitetul electoral trebuie să completeze trei adeverințe pentru dreptul de vot în afara secției de votare, așadar, adeverință separată pentru fiecare alegere, **și alegătorul este dator să semneze toate cele trei adeverințe, deoarece, să amintim, semnătura alegătorului din acele adeverințe înlocuiește semnătura alegătorului în extrasele din lista electorală.**

! ATENȚIE SPECIALĂ:

Dacă alegătorul a votat și la alegerile locale, la întoarcerea la secția de votare trebuie obligatoriu să se verifice dacă alegătorul a semnat și adeverința pentru dreptul de vot și la alegerile locale!

7. COMUNICAREA ȘI MODALITATEA DE SPRIJINIRE A ALEGĂTORILOR CARE SUNT PERSOANE CU DIZABILITĂȚI

Membrii comitetului electoral au responsabilitatea și îndatorirea să ofere sprijin tuturor alegătorilor pe durata alegerilor.

Unii alegători, dar în special alegătorii care sunt persoane cu dizabilități probabil că în timpul votării vor avea nevoie de ajutorul membrilor comitetului electoral.

În cadrul acestui capitol, vom prezenta câteva sfaturi utile pentru facilitarea accesului la vot alegătorilor care sunt persoane cu dizabilități.

La început, este important să se știe că nu toate persoanele cu dizabilități au o invaliditate vizibilă, deoarece, uneori, aceste persoane pot avea o invaliditate care nu este perceptibilă. De aceea, membrii comitetelor electorale trebuie să aibă în vedere că față de fiecare alegător trebuie să se comporte cu mare atenție și să ofere ajutor fiecărui alegător care îl solicită, cu atât mai mult cu cât nu au observat la prima vedere invaliditatea lui/ei.

7.1. ACCESIBILITATEA SECȚIILOR DE VOTARE

Comisia Electorală Republicană, prin Decizia privind evaluarea accesibilității secțiilor de votare din Republica Serbia, 02-Număr: 013-99/19 din 20 decembrie 2019, a reglementat modalitatea de evaluare a accesibilității secțiilor de votare din Republica Serbia.

Scopul evaluării accesibilității este îmbunătățirea condițiilor în care alegătorii își exercită dreptul lor de vot la secțiile de votare, cu referire specială la îmbunătățirea poziției persoanelor cu dizabilități în procesul electoral.

Evaluarea accesibilității o fac administrațiile comunale/orășenești, respectiv administrațiile comunelor orășenești ale municipiului Belgrad.

Cu prilejul evaluării accesibilității secțiilor de votare, printre altele, este obligatoriu să se evalueze localul în care se află secția de votare, ușa de la intrarea în secția de votare, circulația în interiorul obiectivului și formele de informare și comunicare cu alegătorii.

Evaluarea accesibilității secțiilor de votare din Republica Serbia o puteți găsi pe pagina web oficială de prezentare a CER la adresa:

7.2. AMENAJAREA SECȚIEI DE VOTARE ÎN SCOPUL ADAPTĂRII NECESITĂȚILOR PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Înainte de a se deschide secția de votare, este necesar ca aceasta să se amenajeze în așa fel încât să fie adaptată alegătorilor care sunt persoane cu dizabilități.

Pentru a se face acest lucru, comitetul electoral examinează cu atenție localul și verifică următoarele:

1. dacă localul este destul de iluminat încât alegătorii să poată vedea fața membrului comitetului electoral cu care discută și să poată citi fără dificultăți buletinele de vot;

2. dacă localul nu este suficient de iluminat, este necesar să facă totul posibil să fie iluminat suficient (de ex. a se aprinde lumina, a se da la o parte perdelele de la ferestre, a se ridica jaluzelele, etc.).

3. dacă ușa de la intrarea în local este suficient de deschisă, încât alegătorii care folosesc cărucioare de invalid, cârje, baston sau mergător să poată intra ușor în local;

MENȚIUNE:

Dacă ușa nu poate fi permanent deschisă, este necesar să se aibă grijă ca ea să se deschidă în momentul în care la secția de votare vine un alegător care este persoană cu dizabilități și folosește cărucior de invalid, cârje, baston sau mergător.

4. dacă pe pereții sau pe plafonul localului există elemente suspendate mai jos, care ar putea să-i deranjeze pe alegătorii care sunt nevăzători sau slab nevăzători cu prilejul intrării și circulației prin localul în care se află secția de votare;

Dacă există astfel de elemente, membrii comitetului electoral sunt datori să aibă grijă să le îndepărteze sau să facă posibil ca acele elemente să nu deranjeze alegătorii nevăzători sau slab văzători cu prilejul intrării și circulației prin local.

5. dacă au la îndemână coli de hârtie și pix pe care le pot folosi dacă este necesar să scrie sau să schițeze vreo instrucție pentru alegători;

MENȚIUNE:

Colile de hârtie și pixurile, care sunt o parte obligatorie a materialului pe care îl primește comitetul electoral, este necesar să fie accesibile membrilor comitetului electoral, dacă este nevoie să scrie sau să schițeze explicațiile date alegătorilor cu dizabilități.

6. dacă există spațiu suficient la secția de votare pentru alegătorii care folosesc cărucioare de invalid, pentru a putea circula nestingherit prin local;

MENȚIUNE:

Dacă nu există spațiu suficient în localul în care se află secția de votare pentru circulația alegătorilor care folosesc cărucioare de invalid, este necesar ca comitetul electoral să mute scaunele și alte obiecte, iar obiectele inutile să le scoată din secția de votare, pentru ca alegătorul care este o persoană cu dizabilități să desfășoare nestingherit toate operațiunile și să circule prin local pe durata votării.

7. dacă urnele de vot sunt puse suficient de jos pentru ca alegătorul cu dizabilități să poată introduce ușor buletinul de vot în ele;

MENȚIUNE:

Dacă urnele de vot nu sunt puse la acea înălțime la care alegătorul cu dizabilități poate să introducă ușor buletinul de vot, comitetul electoral trebuie să aibă grijă să-l ajute pe acel alegător pentru a introduce nestingherit buletinele de vot în urnele de vot corespunzătoare.

! ATENȚIE:

Localul în care se află secția de votare trebuie să fie accesibil tuturor alegătorilor, în special alegătorilor care sunt persoane cu dizabilități.

7.3. TERMINOLOGIA CARE SE FOLOSEȘTE ÎN COMUNICAREA CU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI

- Persoană cu dizabilități
- Persoană nevăzătoare sau slab văzătoare
- Persoană surdă sau semisurdă
- Utilizator de cărucior de invalid

7.4. DREPTUL ALEGĂTORILOR CARE SUNT PERSOANE CU DIZABILITĂȚI DE A VOTA CU AJUTORUL UNUI ÎNSOȚITOR

Alegătorul care nu are posibilitate să voteze personal la secția de votare are dreptul să aducă o persoană care va desfășura votarea în locul lui, în modul stabilit de alegător (de ex. predarea documentelor personale și a notificării, semnarea olografă în extrasele din lista electorală sau utilizarea ștampilei cu semnătură gravată (facsimil), sau a ștampilei care conține datele privind identitatea personală a alegătorului, completarea buletinului de vot așa cum îi dispune alegătorul, etc.)

În locul alegătorului care nu are posibilitate să se semneze independent, în extrasul din lista electorală se semnează însoțitorul lui cu prenumele și numele său.

7.5. RECOMANDĂRI GENERALE PENTRU ACORDAREA DE AJUTOR ALEGĂTORILOR CARE SUNT PERSOANE CU DIZABILITĂȚI

Membrii comitetului electoral trebuie:

- să întrebe fiecare alegător dacă are nevoie de ajutor;
- să respecte alegătorul care este persoană cu dizabilități și care a adus însoțitor la secția de votare, care în locul lui și în modul în care îi dispune alegătorul, desfășoară votarea;
- să se adreseze alegătorilor care sunt persoane cu dizabilități, și nu însoțitorilor lor;
- să aibă răbdare când explică alegătorilor procedura de votare.

7.5.1. PERSOANE CU DIZABILITATE FIZICĂ

Persoana cu dizabilitate fizică poate avea dificultăți la mers sau urcarea pe scări și poate folosi cărucior de invalid sau alte dispozitive ajutătoare (cârje, baston sau mergător).

MODALITATEA DE COMUNICARE ȘI ACORDARE DE AJUTOR ALEGĂTORILOR CU DIZABILITATE FIZICĂ

Dacă comitetul electoral observă că alegătorul cu dizabilitate fizică are dificultăți la intrarea în localul în care se află secția de votare sau la deschiderea ușii, este necesar să ofere ajutor. De asemenea, alegătorul poate să ceară să se sprijine de un membru al comitetului electoral sau să-i ceară să-l ajute să intre în local.

Membrii comitetului electoral trebuie să acorde atenție următoarelor lucruri, dacă la secția de votare vine un alegător care folosește cărucior de invalid:

- să nu se sprijine de căruciorul de invalid și să nu-l atingă fără permisiunea alegătorului,
- dacă vorbesc mai mult de un minut cu alegătorul care folosește căruciorul de invalid, să se lase în jos astfel încât să vorbească cu alegătorul de la același nivel al ochilor.

7.5.2. PERSOANE CU DIZABILITATE SENZORIALĂ

Persoanele cu dizabilitate senzorială sunt:

- persoanele nevăzătoare și slab văzătoare;
- persoanele surde și semisurde.

MODALITATEA DE COMUNICARE ȘI ACORDARE DE AJUTOR ALEGĂTORILOR NEVĂZĂTORI ȘI SLAB VĂZĂTORI

Când alegătorul nevăzător sau slab văzător intră singur sau cu însoțitor în localul în care se află secția de votare, comitetul electoral este dator să se prezinte.

Dacă trebuie să se atragă atenția alegătorului nevăzător sau slab văzător, este necesar ca membrul comitetului electoral să-l salute și, eventual, să-l atingă ușor pe umăr.

Membrul comitetului electoral este dator să ofere ajutor alegătorului nevăzător sau slab văzător și însoțitorului său, astfel că îl va îndruma până la locurile unde se efectuează operațiunile din procedura de votare (locul în care se efectuează verificarea cu lampa UV, locul în care se stabilește identitatea alegătorului, locul în care se stabilește dacă alegătorul este înscris în extrasele din lista electorală, locul în care alegătorul, singur sau cu ajutorul însoțitorului, se semnează în extrasul din lista electorală, locul de după paravan pentru votare și locul în care se află urnele de vot).

MODALITATEA DE COMUNICARE ȘI ACORDARE DE AJUTOR ALEGĂTORILOR SURZI ȘI SEMISURZI

Dacă este necesar ca membrul comitetului electoral să atragă atenția alegătorului surd sau semisurd, face aceasta făcându-i ușor semn cu mâna sau atingând alegătorul pe umăr.

Membrul comitetului electoral privește întotdeauna alegătorul direct în față și îi vorbește încet și clar.

Dacă este necesar, membrul comitetului electoral poate să scrie sau să schițeze explicația.

Membrul comitetului electoral este dator să vorbească direct cu alegătorul, chiar și dacă se află în prezența însoțitorului sau interpretului în limbajul mimico-gestual.

Dacă alegătorul nu înțelege sau nu aude un anumit cuvânt pe care membrul comitetului electoral l-a rostit, este necesar să încerce să rostească un alt cuvânt.

7.5.3. PERSOANE CU DIZABILITATE INTELECTUALĂ

Persoanele cu dizabilitate intelectuală pot avea dificultăți în cunoașterea localului, în comunicare sau înțelegerea mesajelor complexe sau noi. Acest lucru, de exemplu, poate să fie cazul la persoanele cu tulburări din spectrul autist sau persoanele cu sindromul Down.

MODALITATEA DE COMUNICARE ȘI ACORDARE DE AJUTOR ALEGĂTORILOR CU DIZABILITATE INTELECTUALĂ

Alegătorul cu dizabilitate intelectuală poate avea însoțitor.

Când membrul comitetului electoral discută cu alegătorul cu dizabilitate intelectuală, îl privește direct și îi vorbește încet și clar.

Membrul comitetului electoral folosește expresii simple și clare pentru a-i explica procedura de votare.

Membrul comitetului electoral trebuie să discute la fel cum discută cu oricare alt alegător și să fie pregătit să scrie sau să schițeze explicația alegătorului pentru a-l ajuta să înțeleagă procedura de votare.

Membrul comitetului electoral evită gălăgia și tonul ridicat, la care persoanele cu dizabilitate intelectuală pot fi foarte sensibile.

! ATENȚIE:

Alegătorul care este o persoană cu dizabilități poate vota și în afara secției de votare. Împuterniciții comitetului electoral care desfășoară votarea în afara secției de votare, în comunicarea cu alegătorul care este persoană cu dizabilități, aplică toate recomandările menționate și pentru votarea în afara secției de votare.

8. MENȚINEREA ORDINII LA SECȚIA DE VOTARE

Comitetele electorale sunt datorate să poarte grijă de ordinea la secția de votare.

În legătură cu aceasta, trebuie să se aibă în vedere că la secția de votare pot fi prezente numai persoanele care au drepturi și însărcinări în legătură cu desfășurarea alegerilor. Acestea sunt:

- membrii și membrii loțiilor ai comitetului electoral
- membrii și membrii loțiilor ai comisiei electorale locale
- membrii și membrii loțiilor ai CER
- alegătorii
- reprezentanții acreditați ai observatorilor
- reprezentanții mass-media

Membrii comitetului electoral, ai comisiei electorale locale și CER pot să fie prezenți tot timpul la votarea la secția de votare.

Alegătorul poate să fie prezent la secția de votare numai atât timp cât îi este necesar să efectueze procedura de votare. După ce votează, alegătorul este dator să părăsească imediat secția de votare.

S-a menționat deja că în localul în care se desfășoară votarea, pot să fie prezenți numai atâția alegători câte paravane de votare sunt asigurate.

Persoana căreia comitetul electoral nu i-a permis să voteze (pentru că nu este înscrisă în extrasele din lista electorală, nici în lista modificărilor ulterioare din lista electorală, sau nu poate dovedi identitatea, sau că verificarea cu lampa UV a arătat că s-a prezentat deja la alegeri), este dator să părăsească imediat secția de votare după ce comitetul electoral îi comunică că nu poate să voteze.

Reprezentanții observatorilor sunt persoane cărora CER le-a permis urmărirea alegerilor și ei pot să fie prezenți la secția de votare numai dacă posedă acreditarea CER.

OBSERVATORI INTERNI

OBSERVATORI EXTERNI

Reprezentanții observatorilor au dreptul să urmărească fiecare etapă a activității comitetului electoral și fiecare operațiune electorală, ceea ce înseamnă că pot să urmărească activitatea comitetului electoral începând cu primirea-predarea materialului electoral înainte de votare.

În ceea ce privește ziua votării, reprezentanții observatorilor pot veni la secția de votare deja la întrunirea membrilor comitetului electoral, deci, și înainte de deschiderea secției de votare, și pot rămâne la secția de votare până la încheierea activității comitetului electoral, incluzând aici și observarea activității comitetului electoral la primirea-predarea materialului electoral după votare comisiei electorale locale în clădirea administrației comunei/orașului.

MENTIUNE:

Conform legii, reprezentantul observatorului extern poate veni la secția de votare însoțit de un translator acreditat și nu se permite ca acel translator să fie prezent la secția de votare fără reprezentantul observatorului pe care îl însoțește.

În ceea ce privește reprezentantul observatorilor interni, o asociație poate să anunțe mai mulți reprezentanți, dar la secția de votare poate să fie prezent numai unul dintre ei, ceea ce înseamnă că pot să se înlocuiască pe durata votării.

Reprezentanții observatorilor sunt datori să poarte permanent legitimațiile emise de CER la secția de votare, la loc vizibil.

Prezența reprezentanților observatorilor la secția de votare se constată în Procesul-verbal privind observatorii activității comitetului electoral, care pe lângă datele despre reprezentanții observatorilor care au urmărit activitatea comitetului electoral, conține și eventualele lor obiecții, **pe care observatorii le consemnează singuri în Procesul-verbal privind observatorii activității comitetului electoral, după care se semnează în Procesul-verbal.**

Comitetul electoral are împuternicirea să îndepărteze reprezentantul observatorilor de la secția de votare dacă:

- nu respectă regulile privind menținerea ordinii la secția de votare
- dacă la secția de votare folosește telefonul mobil sau alt mijloc de legătură și comunicare
- deranjează activitatea comitetului electoral

În caz că comitetul electoral îndepărtează reprezentantul observatorilor de la secția de votare, este necesar să informeze imediat despre aceasta comisia electorală locală, iar comitetul electoral din străinătate informează CER despre aceasta.

Reprezentanții mass-media pot veni la secția de votare pentru a pregăti raportul privind desfășurarea votării, cu anunț prealabil la comisia electorală locală sau la coordonatorul CER, și în afara de acest lucru, nu au voie să se rețină la secția de votare.

Drept încălcarea ordinii la secția de votare se califică toate acele acțiuni prin care se încalcă secretul votării (de exemplu, că cineva stă în apropierea paravanului și privește cum completează alegătorii buletinele de vot), sau se influențează asupra deciziei alegătorului despre

cum va vota (de exemplu, a face propagandă la secția de votare sau a evidenția simbolurile partidelor politice sau alt material de propagandă la secția de votare sau imediat în fața secției de votare).

În afară de aceasta, ordinea la secția de votare se consideră încălcată îndeosebi atunci când la secția de votare sau imediat în fața secției de votare:

- se rețin persoane care nu au drepturi și însărcinări în legătură cu desfășurarea alegerilor
- filmează și fotografiază neautorizat evenimentele la secția de votare
- prin folosirea telefonului mobil și altor mijloace de legătură, furnizează neautorizat informații privind evenimentele la secția de votare, în special despre ce persoane au ieșit, respectiv nu au ieșit la alegeri
- întocmesc liste ale alegătorilor care au ieșit sau nu au ieșit la alegeri în afara evidenței oficiale din extrasul din lista electorală
- evidențiază simboluri ale partidelor politice, depunătorilor listelor electorale și propunătorilor candidaților pentru Președintele Republicii, precum și alt material electoral de propagandă.

Prin secție de votare, în sensul menținerii ordinii, se consideră localul în care se desfășoară votarea, iar dacă într-un obiectiv se găsesc mai multe localuri pentru votare, prin secția de votare se consideră acel întreg obiectiv.

! ATENȚIE:

La secția de votare, prin Lege, se permite scrierea de liniuțe pe o coală de hârtie separată, ca evidență a prezenței alegătorilor la vot. Acest lucru este valabil îndeosebi pentru acele secții de votare care vor fi stabilite să trimită în timpul alegerilor raporturi asupra prezenței alegătorilor la vot.

În caz că se ține evidența prezenței la vot la o anumită secție de votare, datele privind numărul alegătorilor care au ieșit la alegeri trebuie să fie accesibile tuturor membrilor comitetului electoral.

Dacă la secția de votare se ajunge la încălcarea ordinii, comitetul electoral are obligația să restabilească acea ordine, cu dreptul de a întrerupe votarea până se restabilește ordinea.

În caz că se ajunge la întreruperea votării, comitetul electoral are obligația să menționeze în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral motivele întreruperii și cât a durat întreruperea – punctele 8.1. și 8.2. ale Procesului-verbal.

Dacă întreruperea votării a durat **mai mult de o oră, votarea se prelungește** cu atât timp cât a durat întreruperea. De exemplu, dacă votarea s-a întrerupt la ora 13.30 și a continuat la ora 14.55, secția de votare trebuie să fie deschisă până la ora 21.25.

Această regulă, de asemenea, este valabilă și în caz că deschiderea secției de votare s-a amânat **mai mult de o oră**, astfel că votarea se prelungește cu atât timp cât s-a amânat deschiderea secției de votare.

Dacă întreruperea a durat **mai puțin de o oră, votarea nu se prelungește**.

Apartenenții poliției și poliției comunitare în exercițiu pot intra la secția de votare numai la chemarea președintelui comitetului electoral, dacă la secția de votare sunt încălcate ordinea și liniștea publică.

În caz de excepție, polițistul și polițistul comunitar în uniformă pot să intre în secția de votare la care sunt înscrși în extrasul din lista electorală pentru a vota, sub condiția să nu poarte armă și alte mijloace de constrângere.

DESFĂȘURAREA CONCOMITENTĂ ȘI A ALEGERILOR LOCALE PENTRU CONSILIERI ÎN ADUNAREA ORAȘULUI BELGRAD

La secțiile de votare din raza teritorială a orașului Belgrad pot fi permanent prezenți și membrii comisiei electorale municipale a Orașului Belgrad.

9. ÎNCHIDEREA SECȚIEI DE VOTARE

Secția de votare, după cum este prevăzut prin lege, se închide la **ora 20.00**, cu mențiunea că trebuie să se permită să voteze alegătorii care se află în acel moment în secția de votare sau imediat în fața secției de votare.

Comitetul electoral trebuie să numească membrul sau membrul locțiitor al comitetului electoral care va constata numărul alegătorilor aflați în secția de votare la momentul închiderii secției de votare și să stabilească ordinea în care ei votează, va sta în spatele ultimului alegător prezent pentru a marca sfârșitul rândului și va aștepta să voteze toți alegătorii care stau la rând.

Când și ultimul alegător aflat la ora 20.00 în secția de votare votează și părăsește secția de votare, comitetul electoral încuie localul în care s-a votat și trece la stabilirea rezultatelor votării.

În caz de excepție, legea permite posibilitatea ca secția de votare să se închidă și înainte de ora 20.00, dacă au votat toți alegătorii înscriși în extrasele din lista electorală la acea secție de votare. În acel caz, nu se permite ca rezultatele votării la acea secție de votare să se comunice public, nici să fie afișate la secția de votare înainte de ora 20.00.

10. STABILIREA REZULTATELOR VOTĂRII

La stabilirea rezultatelor votării trebuie să participe toți membrii comitetului electoral sau locuitorii lor.

Stabilirea rezultatelor votării include trei etape:

- completarea formularului de control pentru verificarea corectitudinii de calcul-logistic al rezultatelor votării
- controlul de calcul-logistic al corectitudinii rezultatelor stabilite ale votării
- consemnarea rezultatelor votării în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral

! ATENȚIE:

REZULTATELE VOTĂRII LA SECȚIA DE VOTARE SE STABILESC ÎN URMĂTOAREA ORDINE:

1) ÎNTÂI se stabilesc rezultatele votării **pentru alegerea deputaților;**

2) APOI se stabilesc rezultatele votării **pentru alegerea Președintelui Republicii;**

3) LA SFÂRȘIT se stabilesc rezultatele votării **la alegerile locale**, dacă la secția de votare s-a votat și la acele alegeri.

MENȚIUNE IMPORTANTĂ:

Tot timpul cât comitetul electoral stabilește rezultatele votării pentru alegerea deputaților, respectiv până nu completează Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral pentru alegerile parlamentare și până când Fișa de control și buletinele de vot la alegerile parlamentare nu le împachetează în plicuri și le sigilează cu autocolante în modul descris la punctul 10.5. din acest ghid, **se interzice să se deschidă urna de vot cu buletinele de vot pentru alegerea Președintelui Republicii, ci ea trebuie să rămână sigilată!**

10.1. PROCEDURA DE COMPLETARE A FORMULARULUI DE CONTROL PENTRU VERIFICAREA CORECTITUDINII DE CALCUL-LOGISTIC AL REZULTATELOR VOTĂRII

Formularul de control pentru verificarea corectitudinii de calcul-logistic al rezultatelor votării este un mijloc auxiliar, introdus pentru prima oară la alegerile pentru Președintele Republicii din anul 2017. Motivul introducerii acestui **formular auxiliar** este de a ajuta comitetele electorale în verificarea rezultatelor stabilite ale votării și de a reduce numărul de erori de calcul-logistic în procesele-verbale privind activitatea comitetului electoral.

Pentru alegerile care vor avea loc pe 3 aprilie 2022, comitetul electoral va primi de la comisia electorală locală două exemplare ale formularului de control: unul pentru rezultatele alegerilor parlamentare și unul pentru rezultatele alegerilor prezidențiale.

MENȚIUNE IMPORTANTĂ:

Comitetul electoral completează întâi formularul de control pentru verificarea corectitudinii de calcul-logistic al rezultatelor votării la alegerile parlamentare și abia după aceea completează formularul de control pentru alegerile prezidențiale.

! ATENȚIE:

Formularul de control **NU ÎNLOCUIEȘTE PROCESUL-VERBAL PRIVIND ACTIVITATEA COMITETULUI ELECTORAL** și nu este un document oficial, ci numai un ajutor pentru comitetul electoral ca să verifice corectitudinea rezultatelor pe care le-a stabilit înainte de a înscrie rezultatele în procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral!

După cum s-a menționat deja la repartizarea activității în comitetul electoral, comitetul electoral trebuie să stabilească membrul sau membrul locțiitor al comitetului electoral care va fi însărcinat pentru completarea formularului de control și efectuarea controlului de calcul-logistic al rezultatelor votării introduse în formularul de control.

Rezultatele pe care comitetul electoral trebuie să le stabilească și introducă în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral sunt prescrise în articolul 105 din Legea privind alegerea deputaților.

! ATENȚIE:

Comitetul electoral nu deschide imediat urna de vot, ci mai întâi întreprinde anumite operațiuni care precedă deschiderea!

ÎN PRIMUL RÂND, comitetul electoral trebuie ca **numărul alegătorilor înscriși în extrasul din lista electorală**, pe care l-a stabilit și înscris la punctul 4. din Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral înainte de deschiderea secției de votare, să-l înscrie în rubrica de la punctul 4. din Formularul de control.

ÎN AL DOILEA RÂND, comitetul electoral trebuie să stabilească **numărul alegătorilor care au ieșit la alegeri**. Acel număr se stabilește:

- prin numărarea semnăturilor alegătorilor în extrasul din lista electorală, în lista modificărilor ulterioare în lista electorală (dacă este trimis comitetului electoral împreună cu extrasul) și în extrasul special din lista electorală, dacă la secția de votare au votat alegători din Armata Serbiei;

- prin numărarea mențiunilor privind alegătorii care au votat în afara secției de votare, pe care comitetul electoral i-a înscris în extrasul din lista electorală, în lista modificărilor ulterioare în lista electorală (dacă este trimis comitetului electoral împreună cu extrasul) și în extrasul special din lista electorală, dacă la secția de votare au votat alegători din Armata Serbiei.

Acel număr se înscrie în rubrica de la punctul 11.1. din Formularul de control.

ÎN AL TREILEA RÂND, comitetul electoral trebuie să stabilească dacă urna de vot a fost sigilată și în stare bună pe toată durata votării **și ABIA ATUNCI DESCHIDE URNA DE VOT** și verifică dacă în ea se află Fișa de control pentru verificarea stării urnei de vot, completată și semnată. Apoi, în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral, la punctul 10., trebuie să încercuiască opțiunea corespunzătoare, respectiv să confirme dacă Fișa de control a fost găsită sau nu, și, dacă este găsită, la punctul 10.1. să încercuiască opțiunea corespunzătoare, respectiv să confirme dacă Fișa de control este semnată de către primul alegător care s-a prezentat la secția de votare și de către cel puțin un membru al comitetului electoral.

MENTIUNE:

Legea a prevăzut că, dacă în urna de vot nu se află fișa de control, respectiv dacă fișa de control nu este completată sau semnată de către primul alegător și cel puțin un membru al comitetului electoral, comisia electorală locală adoptă din oficiu decizia prin care anulează votarea la acea secție de votare.

ÎN AL PATRULEA RÂND, se numără toate buletinele de vot din urna de vot și acel număr se înscrie în rubrica de la punctul 11.2. din Formularul de control.

ÎN AL CINCILEA RÂND, toate buletinele de vot care se află în urna de vot se selectează în **valabile și nevalabile**.

ÎN AL ȘASELEA RÂND, se numără buletinele de vot nevalabile și acel număr se înscrie în rubrica de la punctul 11.3. din Formularul de control.

ÎN AL ȘAPTELEA RÂND, se numără buletinele de vot valabile și acel număr se înscrie în rubrica de la punctul 11.4. din Formularul de control, după care buletinele de vot valabile se selectează în funcție de listele electorale, respectiv în funcție de candidații pentru Președintele Republicii.

ÎN AL OPTULEA RÂND, se numără numărul de voturi pe care le-a obținut fiecare listă electorală, respectiv fiecare candidat pentru Președintele Republicii, și acele numere se înscriu în rubricile corespunzătoare în cadrul punctului 11.5. din Formularul de control.

MENTIUNE:

Președintele comitetului electoral este dator să încurajeze membrii și membrii locțiitori ai comitetului electoral, desemnați la propunerea listei electorale de opoziție, să verifice separat anumite operațiuni electorale, precum sunt: controlul stării urnei de vot, selectarea buletinelor de vot în valabile și nevalabile și numărarea voturilor pe care le-au obținut listele electorale.

! ATENȚIE:

Comitetul electoral trebuie să fie atent ca Fișa de control pentru verificarea stării urnei de vot să nu fie numărată la buletinele de vot. **FIȘA DE CONTROL NU ESTE BULETIN DE VOT!**

DEOSEBIREA DINTRE BULETINUL DE VOT VALABIL DE CEL NEVALABIL ESTE O PROBLEMĂ FOARTE IMPORTANTĂ!

Este nevalabil acel buletin de vot:

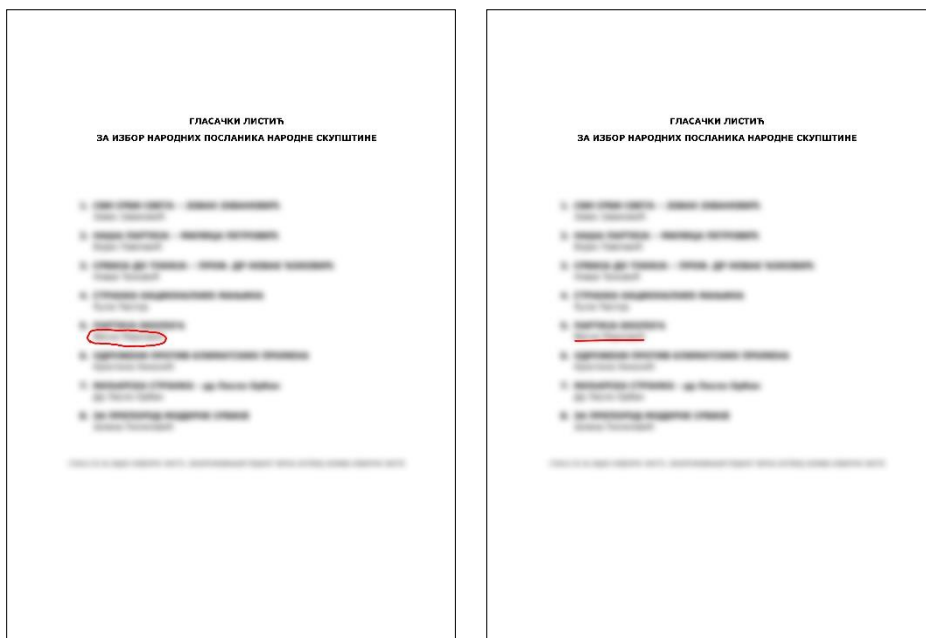
- care nu este completat
- pe care sunt încercuite numerele de ordine din dreptul a două sau mai multe liste electorale, respectiv numerele de ordine din dreptul a doi sau mai mulți candidați pentru Președintele Republicii
- orice alt buletin de vot care este completat astfel că nu se poate stabili cert pentru ce listă electorală, respectiv ce candidat pentru Președintele Republicii a votat alegătorul

Este valabil acel buletin de vot pe care este încercuit numărul de ordine din dreptul denumirii unei liste electorale, respectiv din dreptul numelui personal al candidatului pentru Președintele Republicii.

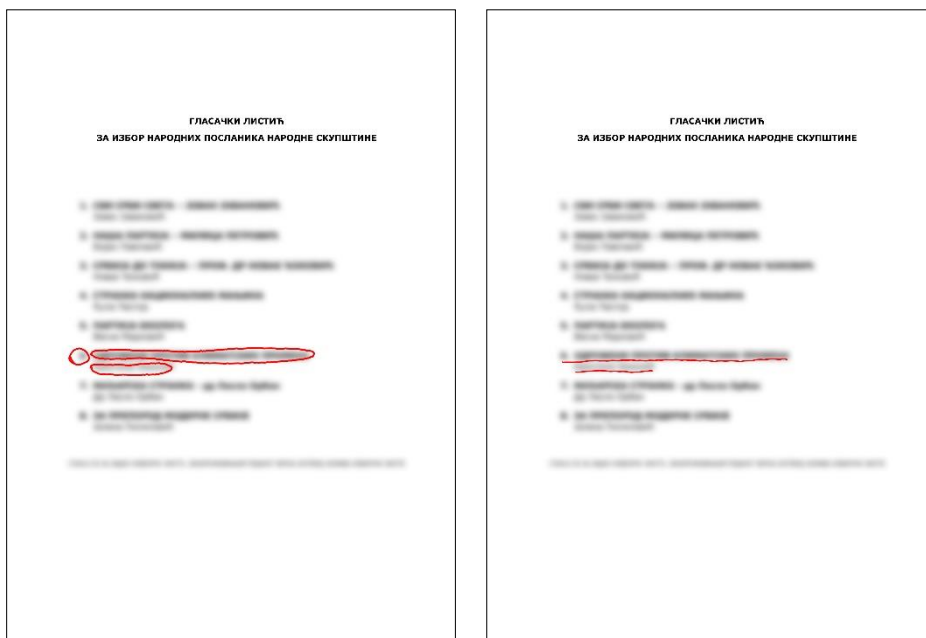
Prin lege este definit că este **valabil fiecare buletin de vot** completat astfel că se poate conchide cu siguranță pentru cine a votat alegătorul, astfel că trebuie considerat valabil și buletinul de vot, de exemplu:

- pe care alegătorul a încercuit sau a subliniat prenumele și numele primului candidat de pe lista electorală

BULETIN DE VOT PENTRU ALEGEREA DEPUTAȚILOR ADUNĂRII NAȚIONALE

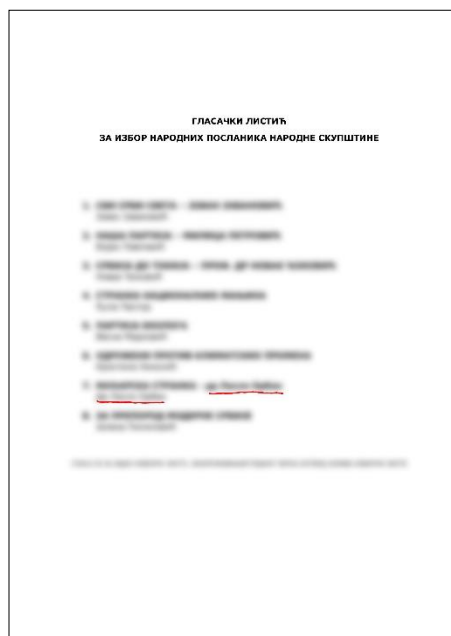
- pe care alegătorul a încercuit sau a subliniat și numărul de ordine din dreptul denumirii listei electorale și denumirea acelei liste electorale și prenumele și numele primului candidat de pe acea listă electorală, respectiv a subliniat numărul de ordine din dreptul prenumelui și numelui candidatului pentru Președintele Republicii și denumirea propunătorului candidatului

- pe care alegătorul a încercuit sau a subliniat numele unui titular al listei electorale

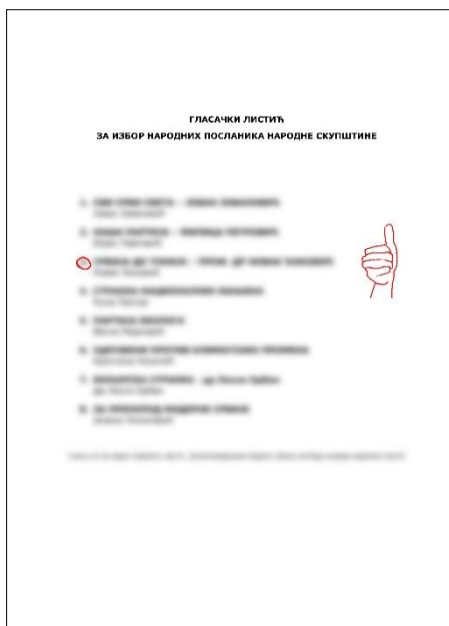

- pe care alegătorul a încercuit sau a subliniat și numele unui titular al listei electorale și prenumele și numele primului candidat de pe acea listă electorală

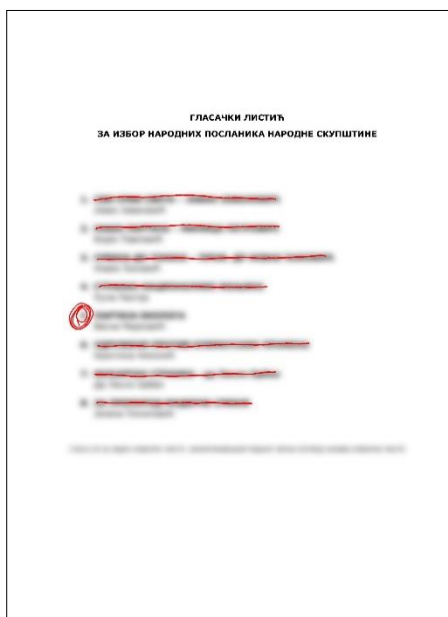

Dacă buletinul de vot este completat astfel că se poate stabili cert pentru cine a votat alegătorul, acel buletin va fi **valabil chiar dacă:**

- pe buletinul de vot sunt scrise sau desenate comentarii, parole și alte mesaje

- sunt barate denumirile altor liste electorale, respectiv numele și prenumele altor candidați pentru Președintele Republicii

Aspectul formularului de control pentru alegerea deputaților

FORMULAR DE CONTROL PENTRU VERIFICAREA CORECTITUDINII DE CALCUL-LOGISTIC AL

REZULTATELOR LA SECȚIA DE VOTARE

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Републичка изборна комисија

Образац РГ-1/НП
ИЗБОРИ ЗА НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ
3. април 2022. године

КОНТРОЛНИ ФОРМУЛАР

ЗА ПРОВЕРУ ЛОГИЧКО-РАЧУНСКЕ ИСПРАВНОСТИ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

ВАЖНО: Овај формулар се попуњава пре него што се резултати гласања упишу у Записник о раду бирачког одбора (Образац РГ-2/НП)

Број бирачког места: _____

Назив општине / града / завода / стране државе: _____

4.	УКУПНО БИРАЧА КОЈИ СУ УПИСАНИ У ИЗВОД ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА: (укључујући и евентуални списак накнадних промена у бирачком списку, као и евентуалан посебан бирачки списак за бираче у Војсци Србије ако гласају на бирачком месту)	
11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка и напомене о бирачима који су гласали ван бирачког места у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка)	
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЛИ:	
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА:	

Редни број	Назив изборне листе	Број гласова које је добила изборна листа
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		

УПУТСТВО за логичко-рачунску контролу утврђених резултата гласања унетих у овај формулар

Рачунско слагање података о бирачима

Број бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.) **једнак је збиру броја** бирача који су потписани у изводу из бирачког списка, у евентуалном списку наизајних промена у бирачком списку, ако је достављен у изводу из бирачког списка, и евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача у Војсци Србије и **броја** напомена (уместо потписа бирача) у изводу из бирачког списка и списка наизајних промена у бирачком списку о бирачима који су гласали ван бирачког места.

Укупан број бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.) може бити само једнак или мањи од броја бирача уписаних у изводу из бирачког списка, списак наизајних промена у бирачком списку и у евентуалном посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача у Војсци Србије (тачка 4.).

Рачунско слагање података о бирачима

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.) може бити само једнак или мањи од броја бирача који су изашли на изборе (рубрика 11.1.).

Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 11.2.) мора да буде једнак збиру: броја неважећих гласачких листића (рубрика 11.3.) и броја важећих гласачких листића (рубрика 11.4.).

Број важећих гласачких листића (рубрика 11.4.) треба да буде једнак збиру бројева гласова које су добиле све изборне листе (табела у рубрици 11.5.).

НАПОМЕНА 1: Број укупно уписаних бирача (тачка 4.) **обавезно** треба да буде уписан. Обратите пажњу на то да се приликом утврђивања укупног броја уписаних бирача узме у обзир и евентуални списак наизајних промена у бирачком списку и евентуални посебан извод из бирачког списка, ако на бирачком месту гласачу припадници Војске Србије. У случају да уз извод из бирачког списка постоји и списак наизајних промена у бирачком списку, обратите пажњу на то да ли у том списку постоје само уписи или само брисања или и уписи и брисања бирача из бирачког списка.

НАПОМЕНА 2: Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије се **не сме убрајати** у гласачке листиће.

НАПОМЕНА 3: У случају да неки бирачки одбор залепи један гласачки листић на гласачку кутију, тај гласачки листић након гласања треба да се врати међу неупотребљене гласачке листиће.

НАПОМЕНА 4: У случају да бирач који је гласао ван бирачког места није потписао потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места или та потврда недостаје, бирачки одбор треба да гласачки листић тог бирача, који се налази у запечаћеној коверти, преда локалној изборној комисији, која треба да га врати међу неупотребљене гласачке листиће.

УПУТСТВО за поступање након логичко-рачунске контроле исправности резултата унетих у овај формулар

- Ако се логичко-рачунском контролом утврди да су подаци о резултатима гласања (рубрике 11.1. до 11.5. овог формулара) **исправни**, те податке треба **ЧИТКО** преписати у Записник о раду бирачког одбора (Образац РГ-2/НП).
- Ако се логичко-рачунском контролом утврди да у подацима о резултатима **постоје грешке**, треба поново извршити логичко-рачунску контролу, па ако и даље има грешака, треба поново утврдити резултате гласања.
- Уколико се неки податак из рубрика 11.1. до 11.5. овог формулара погрешно препише у Записник о раду бирачког одбора, тај податак **НЕ ТРЕБА** ПРЕПРАВЉАТИ, већ га треба прецртати и поред њега уписати исправан. Особа која је извршила корекцију **треба да се потпише поред исправног податка**.

Најчешће формалне неправилности у Записнику о раду бирачког одбора

- Нису потписала најмање три члана бирачког одбора.**
- Није потпун – **недостаје нека страна.**
- Записник је **копија/фотокопија** (оба примерка записника који се предају су **копија/фотокопија**).
- Записник је **имао исправку** (рубрике од 11.1. до 11.5.) **поред које није било потписа**, како би се видело ко је исправку извршио.

Како треба да изгледа исправно попуњен и уредан Записник о раду бирачког одбора

- Све тачке и рубрике Записника треба да буду попуњене.
- Ако поједине рубрике Записника немају податке за уписивање, уписује се нула („0“) или повлака („—“).
- Записник мора бити **читко попуњен**.
- Записник **нема логичко-рачунску грешку**.
- Записник је **потписан од стране чланова бирачког одбора**.
- Записник је потпун – **има све потребне стране**.
- У општинама и градовима у којима је дан расписивања избора у службеној употреби је језик националне мањине, оригинал и копија Записника о раду бирачког одбора на свим језицима морају бити предати Изборној комисији.
- Један записник је **оригинал**, други је **копија**.
- Записник је **имао логичко-рачунску исправку поред које стоји потпис лица које је исправку извршило**.

АКО БИРАЧКИ ОДБОР ИМА БИЛО КАКВУ ДИЛЕМУ ОКО УТВРЂИВАЊА РЕЗУЛТАТА ИЗ ОВОГ КОНТРОЛНОГ ФОРМУЛАРА, ОБАВЕЗНО ТРЕБА ДА СЕ КОНСУЛТУЈЕ СА ИЗБОРНОМ КОМИСИЈОМ.

10.2. CONTROLUL DE CALCUL-LOGISTIC AL CORECTITUDINII REZULTATELOR STABILITE ALE VOTĂRII

După ce completează Formularul de control și stabilește rezultatele votării la secția de votare în modul descris, membrul însărcinat al comitetului electoral este dator să execute controlul de calcul-logistic al corectitudinii rezultatelor stabilite pe care le-a înscris în Formularul de control.

! ATENȚIE:

Comitetul electoral nu înscrie în niciun mod rezultatele votării la secția de votare în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral înainte de a stabili în prealabil dacă rezultatele înscrise în formularul de control sunt corecte. **Instrucțiunea pentru controlul de calcul-logistic al corectitudinii rezultatelor se află pe pagina a doua a Formularului de control.**

Controlul se efectuează în următorul mod:

- întâi se adună numerele de voturi înscrise în funcție de listele electorale, respectiv în funcție de candidații pentru Președintele Republicii (punctele în cadrul rubricii 11.5.) și acea sumă trebuie să fie egală cu numărul înscris de buletine de vot valabile (rubrica 11.4.)
- la această sumă se adaugă numărul înscris de buletine de vot nevalabile (rubrica 11.3.), prin care trebuie să se obțină numărul înscris de buletine de vot din urna de vot (rubrica 11.2.)
- numărul înscris de buletine de vot din urna de vot (rubrica 11.2.) poate să fie numai egal sau mai mic decât numărul înscris al alegătorilor care au ieșit la alegeri (rubrica 11.1.)
- numărul înscris al alegătorilor care au ieșit la alegeri (rubrica 11.1.) poate să fie numai egal sau mai mic decât numărul alegătorilor înscrși în extrasul din lista electorală, lista modificărilor ulterioare în lista electorală și în eventualul extras special din lista electorală pentru votarea alegătorilor din Armata Serbiei (punctul 4.)

După controlul de calcul-logistic pot apărea două cazuri:

PRIMUL CAZ:

Nu există erori de calcul-logistic

Datele se transcriu clar în procesul-verbal

AL DOILEA CAZ:

Există erori de calcul-logistic

Se repetă procedura de adunare
(începând de la rubrica 11.5. până la rubrica 11.1)

Dacă există greșeli și în continuare

Se stabilesc din nou rezultatele

Datele se transcriu clar în Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral

! ATENȚIE:

Dacă se constată că în rezultatele înscrise în Formularul de control există o neconcordanță de calcul-logistic al anumitor rezultate, comitetul electoral trebuie să stabilească din nou acele rezultate între care există neconcordanța constatată.

De ex. nu există nicio îndoială că numărul înscris al buletinelor de vot din urna de vot trebuie să fie egal cu suma numărului înscris al buletinelor de vot nevalabile și numărul înscris al buletinelor de vot valabile. Dacă, totuși, nu e cazul, **comitetul electoral trebuie să numere din nou buletinele, pentru a stabili unde s-a comis eroarea!**

Circumstanța că numărul buletinelor de vot din urna de vot este **mai mic** decât numărul alegătorilor care au ieșit la alegeri arată că vreun alegător nu a introdus buletinul de vot în urna de vot, ceea ce legea nu o califică drept o neregulă.

Însă circumstanța că numărul buletinelor de vot din urna de vot este **mai mare** decât numărul alegătorilor care au ieșit la alegeri reprezintă o neregulă pe care legea o definește drept motiv pentru care comisia electorală locală trebuie să anuleze din oficiu votarea la secția de votare, de aceea comitetul electoral trebuie să verifice cum s-a ajuns la această situație și dacă eroarea s-a comis cu prilejul numărării.

MENȚIUNE IMPORTANTĂ:

Trebuie să se aibă în vedere că unele erori în rezultatele stabilite ale votării pot să fie o consecință atât a erorii la numărare, cât și a unor eventuale abuzuri, ca de ex. a introducerii intenționate a buletinelor de vot în urna de vot pentru ca numărul buletinelor de vot din urna de vot să fie mai mare decât numărul alegătorilor evidențiați în extras că au ieșit la alegeri. Acest lucru, în continuare, presupune că comitetul electoral nu poate să conformeze sub nicio formă rezultatele votării pentru a se conforma logic, ci trebuie să stabilească starea de fapt și eventuala eroare comisă.

10.3. CONSEMNAREA REZULTATELOR VOTĂRII ÎN PROCESUL-VERBAL PRIVIND ACTIVITATEA COMITETULUI ELECTORAL

Abia după ce constată că în urma controlului de calcul-logic efectuat, rezultatele votării înscrise în Formularul de control de calcul-logic sunt corecte, respectiv după ce stabilește definitiv că rezultatele stabilite ale votării corespund situației materialului electoral, comitetul electoral trece la completarea Procesului-verbal privind activitatea comitetului electoral (în continuare: Procesul-verbal).

! ATENȚIE:

În comunele/orașele în care este în uz oficial o limbă a minorității naționale, în afară de Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral care este elaborat în limba sârbă și grafie chirilică, se completează și Procesul-verbal întocmit în limba acelei minorități naționale!

Dacă în comună/oraș sunt în uz oficial limbi ale mai multor minorități naționale, se întocmesc, respectiv se completează procese-verbale separate în fiecare din acele limbi!

La început, comitetul electoral trebuie mai întâi să verifice dacă este completat Capitolul I al Procesului-verbal (punctele 1, 2, 3. și 4.) și primele trei puncte în cadrul Capitolului II (punctele 5, 6. și 7.), după care procedează la completarea celorlalte puncte în cadrul Capitolului II și Capitolului IV ale Procesului-verbal (punctele 12, 13, 13.1, 14. și 14.1.), astfel că în Procesul-verbal SE CONSEMNEAZĂ CLAR:

1) dacă a fost întrerupere a votării la secția de votare (prin încercuirea cuvântului „DA” sau cuvântului „NU”) și dacă a fost întrerupere, cât a durat și care este motivul întreruperii – punctele 8, 8.1. și 8.2. ale Procesului-verbal

2) ora închiderii secției de votare – punctul 9. al Procesului-verbal

! ATENȚIE:

Ora închiderii secției de votare reprezintă ora la care s-a încheiat votarea, care se deosebește de ora la care comitetul electoral și-a finalizat activitatea sa și care se consemnează la sfârșitul Procesului-verbal, având în vedere faptul că după încheierea votării începe activitatea comitetului electoral la stabilirea rezultatelor votării.

3) dacă în urna de vot s-a găsit Fișa de control (prin încercuirea cuvântului „DA” sau cuvântului „NU”) și dacă s-a găsit, dacă este semnată de către primul alegător care s-a prezentat la secția de votare și de cel

puțin un membru al comitetului electoral – punctele 10. și 10.1. ale Procesului-verbal

4) numărul alegătorilor care au votat cu ajutorul altei persoane (însoțitor) – punctul 12. al Procesului-verbal

MENȚIUNE IMPORTANTĂ:

Datele privind votarea cu ajutorul unui însoțitor trebuie să cuprindă și votarea la secția de votare și votarea în afara secției de votare.

5) numărul alegătorilor care au votat în afara secției de votare – punctul 13. al Procesului-verbal

6) numărul adeverințelor completate și semnate pentru dreptul de vot în afara secției de votare – punctul 13.1. al Procesului-verbal

7) dacă la secția de votare au fost prezenți reprezentanții observatorilor interni și/sau externi, și dacă au fost prezenți, dacă este completat formularul Procesului-verbal privind observatorii activității comitetului electoral (prin încercuirea cuvântului „DA” sau cuvântului „NU”) – punctele 14. și 14.1. al Procesului-verbal

MENȚIUNE IMPORTANTĂ:

Procesul-verbal privind observatorii activității comitetului electoral este unic și pentru alegerile pentru deputați și pentru alegerile Președintelui Republicii, astfel că nu se întocmește proces-verbal separat privind observatorii pentru alegerea deputaților și proces-verbal separat privind observatorii pentru alegerea Președintelui Republicii. De aceea, în ambele Procese-verbale privind activitatea comitetului electoral, se constată că este completat acel Proces-verbal unic privind observatorii activității comitetului electoral.

După consemnarea datelor sus menționate, în procesul-verbal se **TRANSCRIU CLAR** rezultatele votării din Formularul de control din Capitolul III al Procesului-verbal:

1) numărul alegătorilor care au ieșit la alegeri – punctul 11.1. al Procesului-verbal

2) numărul buletinelor de vot din urna de vot – punctul 11.2. al Procesului-verbal

3) numărul buletinelor de vot nevalabile – punctul 11.3. al Procesului-verbal

4) numărul buletinelor de vot valabile – punctul 11.4. al Procesului-verbal

5) numărul voturilor date pentru fiecare listă electorală, respectiv numărul voturilor pentru fiecare candidat pentru Președintele Republicii – punctul 11.5. al Procesului-verbal

MENTIUNE:

La consemnarea rezultatelor votării, nicio rubrică nu se permite să rămână goală. Acest lucru înseamnă, de ex. că dacă o listă electorală sau un candidat pentru Președintele Republicii nu au obținut niciun vot la secția de votare, rubrica care se referă la numărul voturilor date pentru acea listă electorală, respectiv pentru candidatul pentru Președintele Republicii nu se permite să rămână goală, ci în ea trebuie să se înscrie sau zero („0”) sau liniuță („-“).

După completarea rezultatelor votării, se trece la completarea punctului 15. al Procesului-verbal, care se referă la faptul dacă membrii comitetului electoral au avut obiecții la procesul de desfășurare a votării la secția de votare (prin încercuirea cuvântului „DA” sau cuvântului „NU”).

Dacă la punctul 15. este încercuit cuvântul „DA”, respectiv dacă membrii comitetului electoral au avut obiecții, este necesar să le menționeze în anexă separată, care constituie parte integrantă a procesului-verbal și care se va preda comisiei electorale locale împreună cu procesul-verbal.

Parte corect completată a Procesului-verbal privind activitatea comitetului electoral cu rezultatele votării la secția de votare

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	100
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	35
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
	(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)	

! ATENȚIE:

Dacă vreo dată este înscrisă greșit în procesul-verbal, ea nu se permite să se corecteze, ci eroarea se corectează astfel că acea dată greșită se barează și lângă ea se înscrie data corectă, cu semnătura persoanei care a efectuat corectura.

**Corectarea corectă a erorii în procesul-verbal privind activitatea
comitetului electoral**

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	95 100 214
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	30 35 214
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)		

Corectarea incorectă a erorii în procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral

III. РЕЗУЛТАТИ ГЛАСАЊА

11.1.	БРОЈ БИРАЧА КОЈИ СУ ИЗАШЛИ НА ИЗБОРЕ: (бирачи који су се потписали и напомене у изводу из бирачког списка, евентуалном списку накнадних промена у бирачком списку и евентуалном посебном изводу из бирачког списка о бирачима који су гласали ван бирачког места)	105
11.2.	БРОЈ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА У ГЛАСАЧКОЈ КУТИЈИ:	105
11.3.	БРОЈ НЕВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	5
11.4.	БРОЈ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА:	100
11.5.	БРОЈ ГЛАСОВА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛА СВАКА ИЗБОРНА ЛИСТА	
<i>Редни број</i>	<i>Назив изборне листе</i>	<i>Број гласова које је добила изборна листа</i>
1.	АААА	20
2.	ББББ	0
3.	ЦЦЦЦ	35
4.	ДДДД	5
5.	ГГГГ	0
6.	ЕЕЕЕ	15
7.	ФФФФ	25
(Навести све изборне листе, према њиховом редоследу на гласачком листићу)		

La sfârșit, în procesul-verbal se consemnează data și ora la care comitetul electoral a terminat activitatea, respectiv completarea procesului-verbal.

Procesul-verbal completat este semnat de toți membrii comitetului electoral sau locțiitori membrilor absenți, ceea ce este **obligăția lor legală**.

Procesul-verbal se întocmește în șase exemplare identice (pe hârtie autocopiativă).

Primul, exemplarul original al procesului-verbal se predă OBLIGATORIU comisiei electorale locale, care îl predă către CER.

Al doilea exemplar, de asemenea, se predă comisiei electorale locale.

Al treilea exemplar se afișează la secția de votare, la vedere publică.

Celelalte trei exemplare se înmânează membrilor sau locțiitorilor membrilor comitetului electoral desemnați la propunerea depunătorilor listelor electorale, respectiv la propunerea propunătorilor candidaților pentru Președintele Republicii, care au obținut cel mai mare număr de voturi la secția de votare.

Exemplarele, eventual, neînătate ale Procesului-verbal, comitetul electoral le predă comisiei electorale locale împreună cu celălalt material electoral.

10.4. COMPLETAREA PROCESULUI-VERBAL PRIVIND OBSERVATORII ACTIVITĂȚII COMITETULUI ELECTORAL

Prin noua Lege privind alegerea deputaților este introdus un nou document electoral pe care îl întocmește comitetul electoral – Procesul-verbal privind observatorii activității comitetului electoral, care se elaborează pe formularul prescris de CER.

Procesul-verbal privind observatorii activității comitetului electoral se completează pe parcursul întregii zile, în funcție de aceea dacă la secția de votare a venit reprezentant al observatorului intern sau extern.

Practic, acest lucru înseamnă că comitetul electoral trebuie ca în Procesul-verbal privind observatorii activității comitetului electoral să treacă în evidență reprezentantul observatorului imediat la venirea lui la secția de votare și să-i permită ca înainte de plecarea de la secția de votare să scrie singur în acel proces-verbal eventuale obiecții sau observații privind desfășurarea votării la secția de votare.

Este necesar să se țină cont ca comitetul electoral să înscrie în Procesul-verbal următoarele:

- prenumele și numele tuturor reprezentanților observatorilor care au fost prezenți la secția de votare;
- denumirile observatorului intern sau ale celui extern care au urmărit activitatea comitetului electoral;
- dacă reprezentanții observatorilor au avut obiecții la procedura de desfășurare a votării;
- când a părăsit reprezentantul observatorului secția de votare.

MENȚIUNE:

Reprezentantul observatorului are dreptul să consemneze singur în Procesul-verbal privind observatorii obiecțiile și observațiile sale!

! ATENȚIE:

Amintim că reprezentanții observatorilor la secția de votare pot veni deja de la întrunirea membrilor comitetului electoral, așadar și înainte de deschiderea secției de votare, și în secția de votare pot rămâne până la încheierea activității comitetului electoral, incluzând aici și observarea primirii-predării materialului electoral după votare către comisia electorală locale în clădirea administrației comunei/orașului.

Nu trebuie să se uite că, în caz că a consemnat obiecții în Procesul-verbal privind observatorii, reprezentantul observatorului trebuie să se semneze în rubrica corespunzătoare a Procesului-verbal.

Procesul-verbal privind observatorii se întocmește în șase exemplare identice, dintre care primul (original) și al doilea se anexează la primul (original), respectiv al doilea exemplar al Procesului-verbal privind activitatea comitetului electoral la desfășurarea votării la alegerile pentru deputați, în timp ce celelalte patru exemplare se înmânează reprezentanților observatorilor prezenți la finalizarea activității comitetului electoral.

10.5. ÎMPACHETAREA MATERIALULUI ELECTORAL

După ce termină completarea Procesului-verbal, comitetul electoral trebuie să împacheteze în plicuri separate:

- Fișa de control pentru verificarea stării urnei de vot
- buletinele de vot neîntrebuințate
- buletinele de vot valabile
- buletinele de vot nevalabile
- adeverințele privind dreptul de vot în afara secției de votare (semnate și nesemnate)

Pe toate plicurile trebuie obligatoriu să fie menționate conținutul plicului, denumirea alegerii, denumirea comunei/orașului și numărul secției de votare.

Plicurile trebuie sigilate cu autocolat.

După ce termină împachetarea materialului electoral de la alegerile parlamentare în plicuri, respectiv în plicuri cu închidere siliconică, comitetul electoral trece la stabilirea rezultatelor votării pentru alegerea Președintelui Republicii și în acel scop întreprinde toate operațiunile descrise anterior, terminând cu împachetarea materialului electoral.

După ce termină împachetarea în plicuri a materialului electoral de la alegerile prezidențiale, comitetul electoral trece la împachetarea materialului său electoral de la ambele alegeri în saci corespunzători, în același mod în care acel material a fost adus la secția de votare (sacii **gri** se vor folosi pentru alegerile parlamentare, iar sacii **albaștri** se vor folosi pentru alegerile prezidențiale), ținând cont că sacul este și în continuare marcat cu autocolant.

! ATENȚIE:

Comitetul electoral trebuie să aibă grijă să nu amestece materialul electoral de la alegeri diferite și ca materialul de la fiecare alegere să fie împachetat în sac corespunzător.

Comitetul electoral trebuie să țină cont ca sprayurile pentru marcarea degetului alegătorului, lămpile UV și întregul material de birou, inclusiv și foarfecile, să le pună într-o pungă separată sau într-un sac mai mic în care acel material a fost împachetat la primirea-predarea lui înainte de votare și, așa împachetat, să-l pună **în sac cu materialul electoral pentru alegerile parlamentare**. Punga, respectiv sacul mai

mic trebuie să fie închisă/legată, pentru a nu se amesteca conținutul ei cu celălalt material din sac.

AFIȘAREA PUBLICĂ A PROCESULUI-VERBAL

După ce termină activitatea la stabilirea rezultatelor votării la toate alegerile la care s-a votat la secția de votare și după ce completează toate procesele-verbale privind activitatea comitetului electoral și împachetează materialul electoral în saci corespunzători, comitetul electoral afișează **al treilea exemplar** al tuturor proceselor-verbale privind activitatea comitetului electoral la secția de votare, la vedere publică.

DESFĂȘURAREA CONCOMITENTĂ A ALEGERILOR LOCALE ȘI ALEGERILOR REPUBLICANE

În cazul desfășurării concomitente și a alegerilor locale, comitetul electoral ar trebui ca abia după stabilirea rezultatelor votării la alegerile republicane să treacă la stabilirea rezultatelor votării la alegerile locale.

! ATENȚIE:

Prin lege este prescris că materialul electoral este predat comisiei electorale locale de către președintele comitetului electoral sau locțiitorul lui, iar la primirea-predarea materialului electoral pot fi prezenți toți membrii comitetului electoral.

Având în vedere că alegerile parlamentare și prezidențiale din 3 aprilie 2022 se vor desfășura concomitent, este necesar ca la primirea-predarea materialului electoral, pe lângă președintele comitetului electoral și locțiitorul lui, să fie prezenți și alți membri ai comitetului electoral care vor ajuta la predarea materialului electoral către comisia electorală locală.

11. PRIMIREA-PREDAREA MATERIALULUI ELECTORAL DUPĂ VOTARE

Materialul electoral de la ambele procese electorale se trimite după votare comisiei electorale locale la sediul comunei/orașului. La primire-predare pot fi prezenți toți membri și membrii locuitori ai comitetului electoral.

În conformitate cu legea, materialul electoral se trimite comisiei electorale locale fără amânare, dar **cel mai târziu în termen de 12 ore de la închiderea secției de votare.**

Despre primire-predare, se întocmește proces-verbal separat pentru fiecare proces electoral.

MENTIUNE:

La primirea-predarea materialului electoral după votare pot fi prezenți și reprezentanții depunătorilor listelor electorale, respectiv ai propunătorilor candidaților pentru Președintele Republicii, precum și reprezentanții observatorilor cu acreditări emise de CER.

Comisiei electorale locale i se predă, separat pentru alegerile parlamentare și pentru alegerile prezidențiale, următoarele:

- primul (original) și al doilea exemplar al Procesului-verbal privind activitatea comitetului electoral în limba sârbă și grafie chirilică și în fiecare limbă și grafie a minorității naționale de uz oficial în unitatea autoguvernării locale
- primul (original) și al doilea exemplar al procesului-verbal privind observatorii activității comitetului electoral
- extrasul din lista electorală după care s-a votat la secția de votare
- extrasul special din lista electorală, dacă la secția de votare au votat și alegătorii care își satisfac serviciul militar, se află la exerciții militare sau la instruire în unități sau instituții ale Armatei Serbiei
- plicul în care se află Fișa de control pentru verificarea stării urnei de vot, sigilat cu autocolant
- plicul cu buletinele de vot neîntrebuințate, sigilat cu autocolat, respectiv cu închidere siliconică (A4)

- plicul cu buletinele de vot nevalabile, sigilat cu autocolat, respectiv cu închidere siliconică (A4)
- plicul cu buletinele de vot valabile, sigilat cu autocolat, respectiv cu închidere siliconică (A4)
- plicul cu adeverințele pentru de vot al alegătorilor care au votat în afara secției de votare, sigilat cu autocolant
- sigiliul de securitate folosit pentru sigilarea sacilor cu materialul electoral la primirea-predarea materialului electoral între comisia electorală locală și comitetul electoral înainte de votare
- câte un exemplar al evidenței prezenței la secția de votare a membrilor și membrilor loțiitori ai comitetului electoral în componență permanentă și extinsă

După predarea materialului electoral menționat către comisia electorală locală, **comitetul electoral predă administrației comunale/orășenești** celălalt material electoral:

- două urne de vot
- sprayurile pentru marcarea degetului alegătorului
- lămpile UV
- paravanele pentru votare
- câte un exemplar al evidenței prezenței la secția de votare a membrilor și membrilor loțiitori ai comitetului electoral în componență permanentă și extinsă
- clamele pentru ecusoanele de identificare a membrilor comitetului electoral
- accesorii de scris, foarfeci și altele

SIGILAREA SACILOR CU MATERIAL ELECTORAL

După ce se efectuează primirea-predarea materialului electoral sus menționat (pentru ambele procese electorale), sacii în care sunt puse materialele electorale, prevăzute să se pună în saci, comisia electorală locală îi **sigilează su sigilii de securitate (sigiliu alb pentru alegerile parlamentare și albastru pentru alegerile prezidențiale)**, ale căror numere de serie sunt înscrise în procesul-verbal privind primirea-predarea materialului electoral pentru alegerile parlamentare și în

procesul-verbal privind primirea-predarea materialului electoral pentru alegerile prezidențiale.

În saci se pune obligatoriu și acel sigiliu de securitate cu care a fost sigilat sacul la predarea-primirea materialului electoral înainte de votare.

La sigilarea sacilor sunt prezenți obligatoriu membrii comitetului electoral care au predat materialul.

! ATENȚIE:

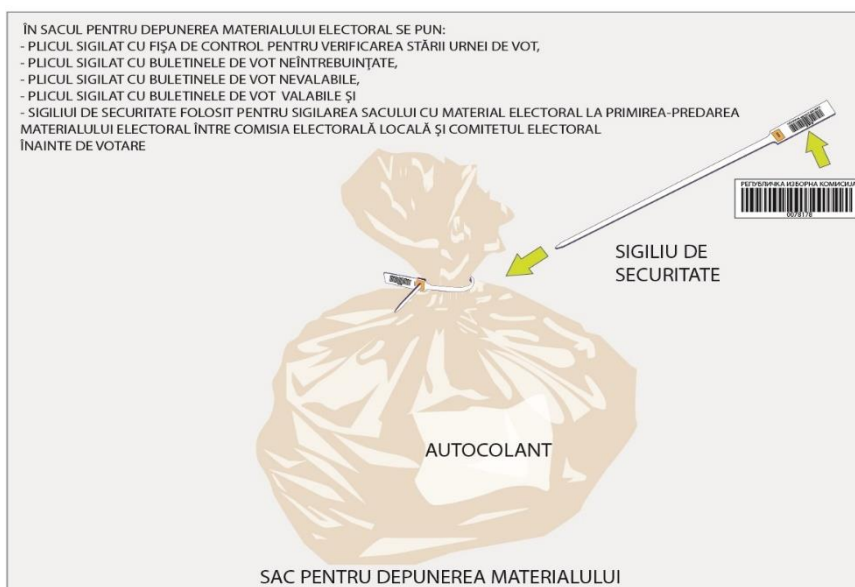
În sac **nu se pune în niciun mod** următorul material electoral:

- Procesul-verbal privind activitatea comitetului electoral
- Procesul-verbal privind observatorii activității comitetului electoral
- extrasul din lista electorală, cu eventuala listă a modificărilor ulterioare și extrasul special din lista electorală pentru votarea alegătorilor din Armata Serbiei
- plicul cu adeverințele pentru dreptul de vot în afara secției de votare
- exemplarul procesului-verbal privind primirea-predarea materialului electoral după votare între comitetul electoral și comisia electorală locală
- câte un exemplar al evidenței prezenței la secția de votare a membrilor și membrilor locuitori ai comitetului electoral în componență permanentă și extinsă

Comisia electorală locală aranjează materialul menționat separat de materialul electoral care se pune în sac.

MENȚIUNE:

În practică se poate întâmpla situația ca în sac să nu existe autocolantul care a fost lipit la primirea-predarea materialului înainte de votare. În acel caz, comisia electorală locală trebuie ca, **înainte de sigilare**, să scrie pe sac cu marker denumirea alegerii, numărul secției de votare și denumirea comunei/orașului.

PREDAREA MATERIALULUI ELECTORAL PENTRU VOTAREA ÎN STRĂINĂȚATE

Ca și la predarea materialului electoral către comitetele electorale la secțiile de votare în străinătate înainte de votare, reguli speciale pentru aceste comitete electorale sunt prescrise și în legătură cu **predarea materialului electoral după votare**. Așadar, comitetele electorale de la secțiile de votare în străinătate nu predau materialul electoral comisiei electorale locale, ci direct coordonatorului CER.

Primirea-predarea se efectuează la Belgrad, la sediul CER. Despre primire-predare se întocmește **proces-verbal** separat pentru fiecare proces electoral.

Comitetul electoral transmite materialul electoral de la secția de votare din străinătate în modul în care se transmite poșta diplomatică, prin care este asigurată securitatea materialului electoral.

DESFĂȘURAREA CONCOMITENTĂ A ALEGERILOR LOCALE CU ALEGERILE REPUBLICANE

Dacă la secția de votare s-a votat și la alegerile locale, comitetul electoral, precum și comisia electorală locală trebuie să acorde atenție să nu se amestece materialele electorale de la alegerile republicane cu cele de la alegerile locale.

12. ÎNFRACȚIUNI CONTRA DREPTURILOR ELECTORALE

Capitolul XV din Codul Penal prescrie infracțiunile contra drepturilor electorale. În cadrul acestei părți a Ghidului, vom aduce la cunoștința membrilor comitetelor electorale aceste infracțiuni, precum și sancțiunile prescrise.

Încălcarea dreptului de vot

Articolul 155

(1) Cine, în intenția de a împiedica exercitarea dreptului de vot al altuia, contrar legii, nu îl înscrie în lista alegătorilor, îl radiază din acea listă sau în alt mod contrar legii, îl împiedică sau îl deranjează să voteze, se va pedepsi cu amendă sau cu închisoarea până la 1 an.

(2) Cine, prin forță sau amenințare, constrânge pe altcineva ca la alegeri, la votarea pentru revocare sau la referendum, să exercite sau să nu exercite dreptul de vot, sau să voteze pentru sau contra unui anumit candidat, respectiv contra unei propuneri, se va pedepsi cu închisoarea de la 3 luni la 1 an.

Darea și primirea de mită în legătură cu votarea

Articolul 156

(1) Cine oferă altuia, dă, promite remunerație, cadou sau alt folos pentru ca la alegeri sau referendum, să voteze sau să nu voteze, sau să dea votul în folosul sau contra unei anumite persoane, respectiv propuneri, se va pedepsi cu amendă sau închisoarea până la 3 ani.

(2) Cu amenda de la alineatul 1 din acest articol se va pedepsi și acela care cere sau primește cadou sau oricare alt folos pentru ca la alegeri sau referendum, să voteze sau să nu voteze, sau să dea votul în folosul sau contra unei anumite persoane, respectiv propuneri.

(3) Dacă infracțiunea de la alineatul 1 din acest articol este comisă de un membru al comitetului electoral sau de altă persoană în exercitarea atribuției în legătură cu votarea, se va pedepsi cu închisoarea de la 3 luni la 5 ani.

(4) Cadoul sau alt folos va fi confiscat.

Abuzul de dreptul de vot

Articolul 157

(1) Cine la alegeri sau la referendum votează în locul altei persoane sau sub numele lui, sau la aceeași votare votează mai mult de o dată sau folosește mai mult de un buletin de vot, se va pedepsi cu amendă sau cu închisoarea de până la 1 an.

(2) Membrul comitetului electoral care facilitează altei persoane să comită infracțiunea de la alineatul 1 din acest articol, se va pedepsi cu amendă sau cu închisoarea până la 2 ani.

Împiedicarea desfășurării votării

Articolul 159

(1) Cine, prin forță, amenințare sau în alt mod contrar legii împiedică desfășurarea votării la secția de votare, se va pedepsi cu închisoarea până la 3 ani.

(2) Cine deranjează votarea prin provocarea dezordinii la secția de votare și ca urmare votarea se întrerupe, se va pedepsi cu amendă sau cu închisoarea până la 2 ani.

Violarea secretului votului

Articolul 160

(1) Cine, la alegeri sau la referendum, violează secretul votului se va pedepsi cu amendă sau cu închisoarea până la 6 luni.

(2) Dacă infracțiunea de la alineatul 1 din acest articol este comisă de un membru al comitetului electoral sau de altă persoană în exercitarea atribuției în legătură cu votarea, se va pedepsi cu amendă sau cu închisoarea până la 2 ani.

Falsificarea rezultatelor votului

Articolul 161

Membrul organului pentru desfășurarea alegerilor sau referendumului sau altă persoană care exercită atribuții în legătură cu votarea, care prin adăugarea sau sustragerea buletinelor de vot sau a voturilor cu prilejul

numărării sau în alt mod modifică numărul buletinelor de vot sau al voturilor, sau publică un rezultat fals al votării, se va pedepsi cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani.

Distrugerea documentelor electorale

Articolul 162

(1) Cine distruge, deteriorează, ia sau ascunde buletinul de vot sau alt document electoral la alegeri sau la referendum, se va pedepsi cu amendă sau cu închisoarea până la 1 an.

(2) Dacă infracțiunea de la alineatul 1 din acest articol este comisă de un membru al comitetului electoral sau de altă persoană în exercitarea atribuției în legătură cu votarea, se va pedepsi cu închisoarea de la 3 luni la 3 ani.